

Diwygiedig 2018-2033 Cynllun Datblygu Lleol

Papur Pwnc Asesiad Seilwaith

Chwefror 2023

Noder: Fydd y ddogfen hon yn esblygu wrth i ni agosáu at mabwysiadu'r Cynllun Adneuo. Bydd newidiadau pellach yn cael eu gwneud i gwblhau'r ddogfen cyn mabwysiadu'r Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig a thu hwnt.

Contents

1. Y Cefndir	4
2. Diben yr Asesiad Seilwaith	4
3. Diffinio Seilwaith	5
4. Cyd-destun Polisi	6
4.1 Cymru'r Dyfodol: y Cynllun Cenedlaethol 2040.....	6
5 Y Sefyllfa Bresennol	7
5.1 Newid Demograffig:	7
5.9 Cyfraniadau gan Ddatblygwyr	8
5.10 Cytundebau Adran 106.....	8
6. Trafnidiaeth a Phrifyrdd	8
6.1 Y Rhwydwaith Ffyrdd a Phrifyrdd.....	9
6.8 Teithio Llesol	11
6.13 Y Rhwydwaith Rheilffyrdd.....	12
7. Addysg	12
8. Cyfleusterau Gofal Iechyd	15
9. Seilwaith Gwyrdd a Glas	18
9.1 Beth yw Seilwaith Gwyrdd a Glas?	18
9.3 Bioamrywiaeth	18
9.4 Ymdeimlad o le.....	19
9.5 Newid yn yr Hinsawdd	19
9.6 Iechyd a Llesiant.....	19
9.7 Yr Economi.....	20
10. Mannau Agored	20
10.1 Diogelu Mannau Agored	20
10.2 Mannau Agored Newydd	20
11. Seilwaith Cymdeithasol	21
11.1 Cyfleusterau Cymunedol	22
11.2 Hamdden a Chwaraeon.....	22
11.5 Cymorth gyda'r Iaith Gymraeg	22
12. Rheolaeth Amgylcheddol	24
12.1 Perygl o Llifogydd – Diweddariad i TAN15 a gwaith parhaus yr Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd:.....	24
12.8 Parthau Map Cyngor Datblygu, fel y'u mynegir yn TAN 15 (2004 + TAN15 Drafft wedi'i ddiweddarau).....	25
12.10 Draeniad	26

12.14 Ailgylchu a Rheoli Gwastraff	27
12.18 Gwastraff a Gesglir gan Awdurdodau Lleol (LACW).....	27
12.20 Ailgylchu a Chompostio LACW	28
12.22 Gwastraff Diwydiannol a Masnachol.....	28
12.26 Gwastraff Adeiladu a Dymchwel.....	29
12.30 Gwastraff Amaethyddol.....	30
12.33 Gwastraff Peryglus.....	30
13. Seilwaith Cyfleustodau	31
13.1 Dŵr a Dŵr Gwastraff.....	31
13.5 Ffosffadau mewn Ardaloedd Cadwraeth Arbennig Afonol (ACA)	32
13.11 Gwaredu Dŵr Wyneb Gwaith Trin Dŵr Gwastraff Llanelli	33
13.17 Trydan	34
13.21 Band Eang a Thelathrebu.....	35
Atodiad 1	37

1. Y Cefndir

1.1 Mae Cyngor Sir Caerfyrddin wedi paratoi'r adroddiad hwn i ategu ei bolisïau cynllunio ar seilwaith fel rhan o'r gwaith o baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig. Mae'r polisi cynllunio cenedlaethol (Polisi Cynllunio Cymru) yn nodi bod darparu seilwaith digonol ac effeithlon i gyflawni'r cynllun yn hanfodol. Mae seilwaith digonol ac effeithlon, gan gynnwys gwasanaethau megis addysg a chyfleusterau iechyd ynghyd â thrafnidiaeth, cyflenwad dŵr, carthffosydd, rheoli gwastraff cynaliadwy, trydan (y cyfleustodau) a thelathrebu, yn hanfodol er budd cynaliadwyedd economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol.

1.2 Fel isafswm, dylai seilwaith digonol fodoli i gefnogi lefel bresennol yr angen; fodd bynnag, dylid ystyried anghenion y dyfodol a chynllunio ar eu cyfer yn unol â hynny. Er y gellir nodi rhai o'r anghenion hyn yn awr, mae amgylchiadau'n newid dros amser a bydd hyn yn sicr yn golygu na ellir rhagweld rhai anghenion yn y dyfodol ar hyn o bryd.

1.3 Mae pwysigrwydd seilwaith yn mynd y tu hwnt i gefnogi ein cymunedau. Mae'n sail i gystadleurwydd economaidd a chyfleoedd i aelwydydd a busnesau gyflawni ffyrdd sy'n ddymunol yn gymdeithasol ac yn amgylcheddol o fyw a gweithio. Gall seilwaith sydd wedi'i ddylunio'n wael neu wedi'i leoli'n wael waethgu problemau yn hytrach na'u datrys.

1.4 Bydd seilwaith yn ffactor allweddol wrth bennu i ba raddau y gellir gwireddu'r weledigaeth a ymgorfforir yn y Cynllun Datblygu Lleol yn llwyddiannus. Bydd seilwaith digonol yn ffactor pwysig wrth sicrhau bod modd cefnogi'r lefel arfaethedig o ddatblygu a mynd i'r afael ag unrhyw effeithiau sy'n deillio o ddatblygu.

2. Diben yr Asesiad Seilwaith

2.1 Bydd yr Asesiad Seilwaith yn dangos bod y CDLI diwygiedig yn cael ei weithredu'n effeithiol trwy ddarparu a chynnal seilwaith perthnasol newydd a phresennol. Ei nod yw cyflwyno dull cydlynol o ddatblygu, ac o ddarparu seilwaith, i sicrhau nad yw datblygiadau newydd yn rhoi straen diangen ar gyfleusterau a chymunedau presennol. Mae angen yr holl

fesurau seilwaith a nodir yn yr Asesiad Seilwaith naill ai i wireddu'r datblygiad, neu maent yn ofynion polisi sydd yn angenrheidiol er mwyn cyflawni amcanion sylfaenol y CDLI diwygiedig.

2.2 Bydd yn sefydlu graddfa'r seilwaith sydd yn bodoli ar hyn o bryd ond bydd hefyd yn ceisio nodi lefel y seilwaith a fydd yn cael ei ddarparu ac y bydd ei angen mewn blynyddoedd i ddod.

2.3 Lle bo'n bosibl bydd yn nodi'r sefydliadau sy'n gyfrifol am ddarparu'r seilwaith, sut y caiff y seilwaith hwn ei ddarparu, a phryd y disgwylir iddo gael ei gyflawni.

3. Diffinio Seilwaith

3.1 Mae Deddf Cynllunio 2008 yn rhoi diffiniad eang o'r hyn yw seilwaith. At ddibenion y ddogfen hon, mae'r eitemau seilwaith yr ystyrir eu bod yn angenrheidiol i gefnogi'r broses o gyflawni'r CDLI diwygiedig wedi'u nodi isod:

Trafnidiaeth

- Rhwydwaith Ffyrdd a Phriffyrdd
- Llwybrau Teithio Llesol

Ysgolion

- Blynyddoedd Cynnar
- Cynradd,
- Uwchradd

Seilwaith Gwyrdd

- Mannau Agored
- Mannau Gwyrdd a Rhandiroedd
- Mannau Chwarae

Seilwaith Cymdeithasol

- Cyfleusterau Cymunedol
- Hamdden a chwaraeon
- Cyfleusterau Cymunedol
- Cymorth gyda'r Iaith Gymraeg

- Iechyd
- Gofal Iechyd Sylfaenol ac Eilaidd

Rheolaeth Amgylcheddol

- Perygl Llifogydd
- Draeniad
- Ailgylchu a Rheoli Gwastraff

Gwasanaethau Cyfleustod

- Cyflenwad dŵr a Dŵr Gwastraff
- Trydan
- Band Eang a Thelathrebu

4. Cyd-destun Polisi

4.1 Cymru'r Dyfodol: y Cynllun Cenedlaethol 2040: Ym mis Chwefror 2021, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru 'Cymru'r Dyfodol: y Cynllun Cenedlaethol 2040'. Mae Cymru'r Dyfodol yn gynllun datblygu 20 mlynedd, a gynhyrchwyd gan Lywodraeth Cymru ac sy'n ymdrin â materion mawr fel yr economi, tai a'r amgylchedd. Mae hefyd yn nodi lle y dylai datblygiadau sylweddol yn ymwneud ag ynni, trafniadaeth, dŵr a gwastraff ddigwydd. Mae Cymru'r Dyfodol yn gynllun gofodol; mae hyn yn golygu ei fod yn gosod canllawiau ar gyfer lle y dylem fod yn buddsoddi mewn seilwaith a datblygu ledled Cymru gyfan. Mae Cymru'r Dyfodol a'i ganllawiau wedi'u dylanwadu'n fawr gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r Ddeddf yn mynnu bod datblygu a defnyddio tir yn cyfrannu at wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Y Cynllun yw'r haen uchaf o gynlluniau datblygu ac mae'n canolbwyntio ar faterion a heriau ar raddfa genedlaethol. Mae ei natur strategol yn golygu nad yw'n dyrannu datblygiadau i bob rhan o Gymru, ac nid yw ychwaith yn cynnwys polisiâu ar bob defnydd tir. Mae'n fframwaith yr adeiledir arno gan Gynlluniau Datblygu Strategol (CDSau) ar lefel ranbarthol a Chynlluniau Datblygu Lleol (CDLlau) ar lefel awdurdod lleol. Bydd y cynlluniau hyn yn nodi lleoliad y seilwaith a'r datblygiadau newydd. Mae'n ofynnol bod CDSau a CDLlau yn cydymffurfio â Cymru'r Dyfodol a rhaid eu diweddarau'n gyson er mwyn sicrhau eu bod hwy a Cymru'r Dyfodol yn gweithio gyda'i gilydd yn effeithiol.

4.2 Mae Cymru'r Dyfodol yn awgrymu y dylai twf yn rhanbarth y Canolbarth a'r De-orllewin ganolbwyntio'n bennaf ar ardal Bae Abertawe a Llanelli ac mewn rôl eilaidd, trefi'r Hafan, Caerfyrddin, Llandrindod, y Drenewydd ac Aberystwyth.

5 Y Sefyllfa Bresennol

5.1 Newid Demograffig: Mae newid demograffig yn dylanwadu ar y ffordd y caiff y seilwaith presennol ei ddefnyddio a'r angen am seilwaith newydd

5.2 Yn y CDLI diwygiedig o dan Bolisi Strategol 3: Dosbarthu Cynaliadwy – Fframwaith Aneddiadau, nodir bod y ffigur gofyniad tai ar gyfer y Sir yn seiliedig ar yr Adroddiad Tai a Thwf Economaidd gan Turleys. Fel rhan o'r gwaith hwn, rhoddodd Edge Analytics ffigurau demograffig wedi'u diweddarau i Turleys. Mae'r adroddiad hwn yn tynnu sylw at bwysigrwydd twf poblogaeth wrth gyflawni strategaeth y CDLI.

5.3 Ceir tri ffactor sy'n dylanwadu'n uniongyrchol ar newid demograffig

- Newid Naturiol - Gwahaniaethau rhwng nifer y genedigaethau a'r marwolaethau a phobl sy'n byw'n hirach
- Ymfudo Mewnol – Mudo o fewn y DU
- Ymfudo Rhyngwladol – Mudo i mewn ac allan o wledydd tramor

5.4 Mae newid naturiol yn parhau i gael effaith negyddol ar dwf poblogaeth yn Sir Gaerfyrddin, gyda nifer y marwolaethau yn parhau i fod yn uwch na nifer y genedigaethau.

5.5 Mae mudo mewnol net yn parhau i fod yn ffactor amlwg sy'n sbarduno newid yn y boblogaeth yn Sir Gaerfyrddin. Amcangyfrifwyd bod maint y mewnlif net o fannau eraill yn y DU wedi tyfu dros gyfnod y cynllun. Yn ystod y tair blynedd diwethaf mae wedi dychwelyd i lefelau a welwyd ddiwethaf yn ystod y blynyddoedd cyntaf yn dilyn y flwyddyn 2000, gyda mewnlif net cyfartalog o 1,265 o bobl y flwyddyn wedi'i gofnodi dros y pum mlynedd hyd at 2020. Mae'r mewnfudo net hwn wedi parhau i wrthbwysu'r gormodedd parhaus o farwolaethau dros enedigaethau, sydd hefyd wedi bod yn tyfu dros gyfnod y cynllun.

5.6 Nid yw mudo rhyngwladol yn cael cymaint o effaith ar newid yn y boblogaeth â ffactorau eraill. Nifer y cofrestriadau Rhifau Yswiriant Gwladol yn 2018 oedd y trydydd isaf ers 2008, sef 473, ac roedd yn gyson â'r flwyddyn flaenorol.

5.7 Ers 2001 mae poblogaeth Sir Gaerfyrddin wedi bod yn cynyddu'n raddol. Mae cynnydd o 2.2% wedi bod ym maint poblogaeth Sir Gaerfyrddin rhwng 2011 a 2021, mae hyn yn uwch

na'r cynnydd cyffredinol ar gyfer Cymru (1.4%). Mae twf cynyddol poblogaeth ardal yn uniongyrchol gysylltiedig â nifer y gwasanaethau a'r cyfleusterau sydd eu hangen yn yr ardal. Felly, mae'n bwysig sicrhau bod seilwaith digonol ar gael i ddygymod â'r twf yn y boblogaeth.

5.8 Gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth am newid demograffig a'r boblogaeth ar wefan y Swyddfa Ystadegau Gwladol.

5.9 Cyfraniadau gan Ddatblygwyr

5.10 Cytundebau Adran 106: Mae'r CDLI diwygiedig yn nodi y gall y Cyngor geisio cyfraniadau gan ddatblygwyr trwy rwymedigaethau cynllunio i liniaru effeithiau datblygiadau penodol, ac i hwyluso'r broses o gyflawni polisiau a chynigion y cynllun. Dywed Polisi Cynllunio Cymru y gall cyfraniadau gan ddatblygwyr helpu i ddiwallu anghenion lleol, neu sicrhau manteision a fydd yn gwneud y datblygiad yn fwy cynaliadwy. Mae Adran 106 (S106) o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 yn caniatáu i awdurdod cynllunio lleol (ACLI) ymrwymo i gytundeb cyfreithiol rwymol neu rwymedigaeth gynllunio gyda thirfeddiannwr mewn cysylltiad â rhoi caniatâd cynllunio.

Gall datblygwyr a'r awdurdod cynllunio lleol gytuno ar rwymedigaethau cynllunio i:

- gyfyngu ar ddatblygu neu ddefnyddio'r tir;
- mynnu bod gweithrediadau neu weithgareddau yn cael eu gwneud ar y tir, ynddo, oddi tano neu drosto;
- mynnu bod y tir yn cael ei ddefnyddio mewn modd penodedig; neu
- fynnu bod taliadau'n cael eu gwneud i'r awdurdod naill ai mewn un swm neu fel symiau cyfnodol

5.11 Mae'n bwysig nodi y dylid ceisio rhwymedigaethau cynllunio dim ond pan fyddant yn:

- Angenrheidiol
- Yn uniongyrchol gysylltiedig â'r datblygiad arfaethedig
- Yn berthnasol i'r datblygiad arfaethedig o ran eu maint a'u math i'r graddau sy'n deg ac sy'n rhesymol

6. Trafnidiaeth a Phrifyrdd

6.1 Y Rhwydwaith Ffyrdd a Phriffyrdd: Gwasanaethir y Sir gan rwydwaith ffyrdd enfawr.

Caiff gwelliannau cyson eu gwneud i'r rhwydweithiau ffyrdd. Mae'r gwelliannau hyn yn gwella diogelwch a mynediad i gerddwyr a beicwyr, amser teithio, lleihau tagfeydd, cadw traffig i symud, lleihau effaith negyddol traffig ar bobl a'r amgylchedd a chefnogi cynigion trafndiaeth gyhoeddus.

6.2 Bydd llwybrau trafndiaeth, gwelliannau a chyfleusterau seilwaith cysylltiedig sy'n cyflawni amcanion a blaenoriaethau'r Cynllun Trafndiaeth ar y Cyd ar gyfer De-orllewin Cymru (2015 – 2020) yn cael eu cefnogi.

6.3 Bydd y gwelliannau i'r seilwaith priffyrdd fel rhan o Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands yn cael eu diogelu gyda'r llwybr yn cael ei nodi ar y map cynigion. Mae'r Cynllun Trafndiaeth Rhanbarthol yn nodi Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands fel prosiect cysylltedd trawsnewidiol ar gyfer Dinas-ranbarth Bae Abertawe. Mae cynnydd sylweddol wedi'i wneud o ran cyflawni Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands, gyda Cham 1 yn agor fel rhan o'r gwaith o hwyluso Safle Cyflogaeth Strategol Dwyrain Cross Hands. Mae cam pellach rhwng Heol Llandeilo a Phen-y-groes hefyd wedi'i gwblhau. Mae'r cam olaf rhwng Heol y Llew Du a Phen-y-groes yn cael ei adeiladu ar hyn o bryd ac mae'n gyfle i hwyluso'r gwaith o ddatblygu safle hen waith brics yr Emlyn ym Mhen-y-groes ymhellach (PrC3/MU1). Mae'r cynllun hwn yn cynnwys gwaith cloddio, draeniau, goleuadau, arwyddion cysylltiedig ac ati ynghyd â gwaith llety a gwaith lliniaru amgylcheddol cysylltiedig.

6.4 Bydd y ffordd gyswllt economaidd yn lleihau tagfeydd ar gylchfan Cross Hands yr A48 sy'n rhan o'r Rhwydwaith Trafndiaeth Traws-Ewropeaidd, yn ogystal â gwella diogelwch wrth y gyffordd chwe ffordd yn Gors-las. Bydd y cynllun yn darparu cyswllt allweddol ar y rhwydwaith priffyrdd i Landeilo fel rhan o Gefnffordd Abertawe i Fanceinion.

6.5 Yng Nghaerfyrddin, agorodd y ffordd gyswllt newydd o fewn ardal Briff Cynllunio a Datblygu Gorllewin Caerfyrddin o ffordd gerbydau ddeuol yr A40 i Ffordd y Coleg ger Parc Dewi Sant a Phrifysgol y Drindod Dewi Sant ym mis Mawrth 2019. Roedd hyn yn caniatáu mynediad i safleoedd addysg a chyflogaeth yn ogystal â darparu seilwaith ar gyfer twf tai yn y dyfodol ar safleoedd megis Gorllewin Caerfyrddin (PrC1/MU1) a hwyluso datblygiad Yr Egin (S4C) (gweler Polisi SP6: Safleoedd Strategol).

6.6 Nodir Ffordd Ddosbarthu Rhydaman Cam 2 fel rhan o gynnis hirdymor i gynorthwyo adfywiad economaidd ardaloedd ehangach Rhydaman a Dyffryn Aman. Er nad yw'r CDLI diwygiedig yn diogelu nac yn nodi'r llwybr hwn, mae'n cydnabod ei statws o fewn y Cynllun Trafndiaeth ar y Cyd a bydd y Cyngor yn monitro unrhyw gynnydd tuag at ei gyflawni. Mae'r

diffyg arwyddion clir ei fod yn cael ei gyflawni, a'r ffaith nad yw wedi'i ddiffinio'n bendant, yn golygu nad yw'n cael ei nodi o fewn y Polisi nac ar y map cynigion.

6.7 Mae'r cynlluniau pellach a nodwyd yn y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol ar gyfer Sir Gaerfyrddin 2015 – 2020 yn cynnwys y cynlluniau hynny a restrir ar gyfer 2020 – 2030 a chânt eu hadolygu yn sgil y diweddariadau ar gynnydd a fydd yn deillio o'r Cynllun Trafnidiaeth ar y Cyd a strategaethau yn y dyfodol:

- Seilwaith Adfywio Economaidd Rhydaman (Stryd y Gwynt/Tir-y-dail) – gwelliannau i'r Gyffordd (cwblhawyd yn 2019)
- Coridorau a Chyfnwifeydd Trafnidiaeth Strategol Sir Gaerfyrddin - gwelliannau parhaus i'r prif goridorau bysiau.
- Cysylltiadau Cerdded a Beicio Sir Gaerfyrddin - Parhau i ddatblygu rhwydwaith cynhwysfawr o gysylltiadau Cerdded a Beicio megis llwybr beicio Dyffryn Aman, llwybrau cyflogaeth Sir Gaerfyrddin a'r Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol i wella mynediad i gyflogaeth, addysg a gwasanaethau eraill yn ogystal ag annog twristiaeth a ffyrdd iach o fyw.
- A4138 Mynediad i Lanelli sy'n cynnwys cyfleuster Parcio a Theithio/rhannu ceir Llanelli/M4 – yn amodol ar gynllunio a gweithredu'r opsiynau a ffefrir ymhellach o 2019/20.
- Coridor Trafnidiaeth Dyffryn Tywi (Llwybr Beicio Dyffryn Tywi) - Llwybr beicio gyda chysylltiadau ag atyniadau allweddol, gan gynnwys trefi marchnad Caerfyrddin a Llandeilo, gyda dull graddol o weithredu a'r cam cychwynnol yn cael ei adeiladu ar hyn o bryd.
- Cyfnwifafa Drafnidiaeth Integredig Llanelli – Yn ardaloedd Heol yr Orsaf/Heol Copperworks, mae hyn yn ganolbwynt allweddol er mwyn cyfnwid rhwng nifer o ddulliau trafndiaeth gan gynnwys gorsaf reilffordd y dref, llwybrau bysiau masnachol allweddol a chyfleuster parcio a theithio (rheilffordd).
- Canolfannau Teithio Cynaliadwy - Gall gynnwys seilwaith gwefru cerbydau trydan, parthau cartrefi wedi'u targedu, gwelliannau i gyfnwifeydd, rheseli beiciau a llwybrau teithio cynaliadwy sy'n canolbwyntio ar gyflogaeth
- Mynediad i Barc Gwledig Pen-bre - Adnewyddu/uwchraddio'r ffordd lôn sengl bresennol dros y bont reilffordd sy'n gwasanaethu Parc Gwledig Pen-bre hyn o bryd.

6.8 Teithio Llesol: Daeth Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 i rym ym mis Medi 2014. Diben y ddeddf yw ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol fynd ati'n barhaus i wella cyfleusterau a llwybrau i bobl y sir. Mae hyn yn cynnwys llwybrau a chyfleusterau i gerddwyr a beicwyr. Mae'r Ddeddf hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod Lleol ystyried anghenion cerddwyr a beicwyr mewn cynlluniau ffyrdd newydd a chynlluniau gwella ffyrdd.

6.9 Mae gan deithio llesol rôl sylfaenol i'w chwarae wrth greu rhwydwaith trafndiaeth integredig a hygyrch yn Sir Gaerfyrddin. Mae'n hollbwysig er mwyn gwella hygyrchedd i'r aneddiadau cyfagos, pwyntiau cyswllt trafndiaeth gyhoeddus, cyfleusterau cymunedol, ardaloedd masnachol a chyflogaeth, cyfleusterau twristiaeth a chyfleoedd hamdden. Mae darpariaethau ar gyfer teithio llesol yn bwysig er mwyn rhoi'r dewis i bobl beidio â defnyddio'r car preifat yn ogystal â hyrwyddo ffyrdd egnïol ac iach o fyw. Mae hyn, yn ei dro, yn lleihau effaith trafndiaeth ar yr amgylchedd.

6.10 Bydd cynigion sy'n gwella mynediad i gerddwyr a beicwyr trwy ymgorffori'r canlynol o fewn y safle, a/neu wneud cyfraniadau ariannol tuag at ddarparu gwasanaethau oddi ar y safle, yn cael eu cefnogi:

- Llwybrau cerdded a beicio athraidd, eglur, uniongyrchol, cyfleus, deniadol a diogel sy'n cysylltu'r datblygiad ag: aneddiadau cyfagos; pwyntiau cyswllt trafndiaeth gyhoeddus; cyfleusterau cymunedol; ardaloedd masnachol a chyflogaeth; cyfleusterau twristiaeth; a chyfleoedd hamdden;
- Gwelliannau, cysylltiadau a/neu estyniadau i: y rhwydwaith llwybrau troed a hawliau tramwy cyhoeddus presennol (gan gynnwys llwybrau ceffylau); rhwydwaith a llwybrau beicio; Llwybrau Diogel i'r Ysgol; a llwybrau sy'n rhan o'r rhwydwaith Seilwaith Gwyrdd; a
- Chyfleusterau sy'n annog pobl i gerdded a beicio, gan gynnwys: arwyddion priodol; manau parcio beiciau diogel a chyfleus; a chyfleusterau newid a chysylltiedig.

6.11 Bydd disgwyl i gynigion sy'n cael effaith andwyol sylweddol ar hawliau tramwy cyhoeddus neu llwybrau presennol a nodir drwy Ddeddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 gyfrannu at gyflwyno Cynllun Teithio Llesol y Cyngor.

6.12 Rhaid i gynigion datblygu geisio sicrhau bod lleoedd mor hygyrch ag y bo modd ar droed, ar feic ac ar drafnidiaeth gyhoeddus, drwy roi blaenoriaeth i ddarparu seilwaith priodol ar y safle a, lle y bo angen, lliniaru effeithiau trafndiaeth trwy ddarparu mesurau oddi ar y safle. Er

enghraifft, datblygu llwybrau teithio llesol, seilwaith sy'n rhoi blaenoriaeth i fysiau a chymorth ariannol i wasanaethau trafndiaeth gyhoeddus¹

6.13 Y Rhwydwaith Rheilffyrdd: Gwasanaethir y Sir gan reilffordd Gorllewin Cymru a rheilffordd Calon Cymru. Mae gan linell Gorllewin Cymru ganghennau o Sir Benfro, sy'n cydgyfarfod yn Hendy-gwyn ar Daf ac yn ymestyn drwy Gaerfyrddin a Llanelli i Abertawe, lle maent yn cysylltu â'r rhwydwaith rheilffyrdd ehangach. Mae rheilffordd Gorllewin Cymru o bwysigrwydd strategol nodedig fel rhan o'r Rhwydwaith Traws-Ewropeaidd sy'n cysylltu â'r porthladdoedd fferi i Iwerddon yn Sir Benfro.

6.14 Mae rheilffordd Calon Cymru yn ymestyn o Abertawe i'r Amwythig ac yn cynnwys arosfannau rheolaidd yn Llanelli, Rhydaman, Llandeilo, a Llanymddyfri. Mae'r rheilffordd hon, yn ogystal â gwasanaethu anghenion trafndiaeth lleol, yn darparu cyswllt rhanbarthol o Ogledd a Chanolbarth Lloegr i Dde-orllewin Cymru, ac mae ganddi fanteision posibl o safbwynt twristiaeth (twristiaeth wledig yn arbennig).

6.15 Mae gwelliannau cyson yn cael eu gwneud i'r rhwydweithiau rheilffyrdd, ac mae'r gwelliannau hyn yn gwella diogelwch a mynediad i gerddwyr. Caiff gwelliannau a chyfleusterau seilwaith cysylltiedig sy'n cyflawni amcanion a blaenoriaethau'r Cynllun Trafndiaeth ar y Cyd ar gyfer De-orllewin Cymru (2015 – 2020) eu cefnogi gan y CDLI diwygiedig.

7. Addysg

7.1 Mae gan Gyngor Sir Caerfyrddin ddyletswydd statudol fel Awdurdod Addysg Lleol i sicrhau bod nifer ac amrywiaeth ddigonol o leoedd ysgol ar lefel gynradd ac uwchradd ar gael i ddiwallu anghenion poblogaeth gynyddol y Sir. Mae Rhaglen Moderneiddio Addysg Sir Gaerfyrddin, ar y cyd â Rhaglen Llywodraeth Cymru ar gyfer Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif, yn ymwneud â gwednewid y rhwydwaith o ysgolion meithrin, cynradd ac uwchradd sy'n gwasanaethu'r sir yn adnoddau strategol a gweithredol effeithiol sy'n bodloni'r angen heddiw a'r angen yn y dyfodol am addysg sy'n canolbwyntio ar yr ysgol a'r gymuned. Cyflawnir hyn drwy ddatblygu a gwella adeiladau, seilwaith a mannau sy'n cael eu lleoli, eu dylunio, eu hadeiladu neu'u haddasu er mwyn meithrin datblygiad cynaliadwy pobl a chymunedau Sir Gaerfyrddin. Hyd yn hyn buddsoddwyd oddeutu £274 miliwn yn adeiladau a chyfleusterau ein hysgolion ledled y sir - ac mae mwy ar y ffordd. Mae'n cynnwys adeiladu deg ysgol gynradd

---

¹ Polisi Cynllunio Cymru Rhifyn 10: paragraff 4.110

newydd a dwy ysgol uwchradd newydd, ynghyd â gwaith ailfodelu ac adnewyddu mewn nifer o ysgolion eraill.

7.2 Ers cychwyn y rhaglen moderneiddio addysg yn 2001/2002 hyd at ddiwedd 2022 buddsoddwyd cyfanswm o £307 miliwn yn ysgolion Sir Gaerfyrddin.

- Adeiladwyd 14 adeilad ysgol gynradd newydd gan gynnwys Ysgol Gymunedol Peniel, Ysgol Bro Brynach, Ysgol y Bedol, Ysgol Gynradd Gymunedol y Bryn, Ysgol Bryn Teg, Ysgol Gymraeg Brynsierfel, Ysgol Gymunedol Ffwrnes, Ysgol Carreg Hirfaen, Ysgol Gymunedol Trimsaran, Ysgol Pen Rhos, Ysgol Gymraeg Parc y Tywyn, Ysgol Pum Heol, Ysgol Gors-las and Ysgol y Castell.
- Bu 38 o brosiectau ailfodelu, adnewyddu ac ymestyn sylweddol. Mae Ysgol Pontyberem yn enghraifft wych o hyn, wedi i waith ail-ddatblygu ac adnewyddu gwerth £4 miliwn gael ei wneud yno. Mae Ysgol Gynradd Llangadog yn enghraifft wych arall.
- Mae ysgolion cynradd ledled y Sir wedi derbyn mân fuddsoddiadau eraill a gwaith dros dro.

7.3 Dangosir patrwm tebyg ar gyfer Ysgolion Uwchradd ledled y Sir. Ers cychwyn y Rhaglen Moderneiddio Addysg yn 2001/2002 hyd at ddiwedd 2017/2018, mae'r prosiectau Ysgol Uwchradd canlynol wedi'u cwblhau

- 2 Ysgol Uwchradd newydd gan gynnwys canolfannau rhanbarthol ar gyfer Anghenion Addysgol Arbennig (AAA): Ysgol Uwchradd y Frenhines Elisabeth ac Ysgol Bro Dinefwr
- 11 achos o waith ailfodelu ac adnewyddu mawr gan gynnwys buddsoddiadau mewn ysgolion uwchradd ac ysgolion arbennig – ymhlith y prosiectau ailfodelu ac adnewyddu nodedig y mae Ysgol Maes y Gwendraeth, Ysgol y Strade ac Ysgol Dyffryn Aman.

7.4 Mae'r buddsoddi yn parhau mewn nifer o ysgolion cynradd ar draws Sir Gaerfyrddin sy'n cynnwys Ysgol y Castell a fydd yn cael adeilad newydd.

7.5 Parheir i fuddsoddi hefyd yn ysgolion uwchradd y Sir gydag estyniad a gwaith adnewyddu mawr i'w gyflawni yn Ysgol Sant Ioan Llwyd yn Llanelli.

7.6 Lle bo'n berthnasol, gofynnir am rwymedigaethau cynllunio i sicrhau yr ymdrinnir yn llwyr ag effeithiau datblygiadau er mwyn gwneud y datblygiad yn dderbyniol. Bydd angen cyfraniadau ariannol tuag at gyfleusterau addysgol. Lle bo angen, gofynnir hefyd am gyfraniadau tuag at waith cynnal a chadw cyfleusterau addysgol yn barhaus ac yn y dyfodol.

7.7 Tra bod modd diwallu anghenion y rhan fwyaf o ddisgyblion y Sir yn ein hysgolion prif ffrwd, mae ystod o ysgolion arbennig a darpariaeth arbenigol wedi'i datblygu i addysgu disgyblion.² Mae'r tabl isod yn dangos ysgolion a'u mathau o ddarpariaeth arbenigol

Tabl 1.1 – Ysgolion darpariaeth arbenigol

<p>Unedau Arsylwi ac Asesu</p> <p>Lleoliad tymor byr i blant 3-7 oed (Cyfnod Sylfaen) sydd ag oedi cyffredinol neu benodol yn eu datblygiad, lle byddant yn cael eu hasesu.</p>
Bro Banw
Parc Waundew
Canolfan y Felin
Canolfan Nantgaredig. Darpariaeth cyfrwng Cymraeg
<p>Unedau Lleferydd, Iaith a Chyfathrebu</p> <p>Ar gyfer plant y mae angen lleoliad arbenigol i ddiwallu eu hanghenion lleferydd, iaith a chyfathrebu; caiff y plant brofiadau a chyfleoedd prif ffrwd yn eu hysgol letyol</p>
Bro Banw - Cyfnod Sylfaen
Canolfan y Felin - Cyfnod Sylfaen
Canolfan yr Ynys - Cyfnod Allweddol 2
Canolfan Nantgaredig - Cyfnod Sylfaen i Gyfnod Allweddol 2. Darpariaeth cyfrwng Cymraeg
<p>Plant ag anawsterau dysgu difrifol neu anawsterau dysgu dwys a lluosog</p> <p>Ar gyfer plant ag anghenion hirdymor, difrifol neu gymhleth</p>
Canolfan yr Enfys - Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2
Myrddin - Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2
Canolfan y Felin - Cyfnod Allweddol 2. Darpariaeth anhawster dysgu difrifol yn unig
Canolfan Elfed - Cyfnod Allweddol 3 a 4
Canolfan Amanwy - Cyfnodau Allweddol 3 a 4
Heol Goffa - Cyfnod Sylfaen i Gyfnod Allweddol 4
Canolfan Nantgaredig - Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2. Darpariaeth cyfrwng Cymraeg
Canolfan yr Eithin - Cyfnodau Allweddol 3 a 4. Darpariaeth cyfrwng Cymraeg
<p>Disgyblion ag Awtistiaeth</p> <p>I blant sy'n cael yr anhawster mwyaf wrth ymwneud ag eraill</p>
Myrddin - Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2

²Tudalennau gwe Cyngor Sir Caerfyrddin - Addysg ac Ysgolion
<https://www.sirgar.llyw.cymru/cartref/gwasanaethaur-cyngor/addysg-ac-ysgolion/>

Pwll - Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2
Canolfan yr Enfys - Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2
Canolfan Cothi - Cyfnodau Allweddol 3 a 4
Canolfan Elfed - Cyfnodau Allweddol 3 a 4
Canolfan Nantgaredig - Cyfnod Sylfaen i Gyfnod Allweddol 2. Darpariaeth cyfrwng Cymraeg.
Canolfan yr Eithin - Cyfnodau Allweddol 3 a 4. Darpariaeth cyfrwng Cymraeg
Disgyblion â nam ar eu clyw
Parcyrhun - Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2
Canolfan Elfed - Cyfnodau Allweddol 3 a 4
Disgyblion ag anawsterau cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol
Canolfan Bro Tywi - Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2. Lleoliad 4 diwrnod.
Rhyd-y-gors - Cyfnod Allweddol 2 i 4
Canolfan Dysgu ac Addysgu Uwchradd Sir Gaerfyrddin ym Mhorth Tywyn - Cyfnodau Allweddol 3 a 4
Canolfan Dysgu ac Addysgu Uwchradd Sir Gaerfyrddin yng Nghanolfan y Gors - Cyfnodau Allweddol 3 a 4

7.8 Mae'r ysgolion darpariaeth arbenigol hyn yn cynorthwyo gydag ymrwymiad y Cyngor i gynhwysiant ac i addysgu cynifer o blant a phobl ifanc y Sir o fewn eu cymunedau lleol ag y bo modd. Mae'r darpariaethau hyn yn hanfodol i ddiwallu anghenion seilwaith.

7.9 Mae'r Cyngor, fel yr oedd ym mis Rhagfyr 2019, yn cynnal cyfanswm o 95 o ysgolion cynradd, 12 o ysgolion uwchradd, 1 meithrinfa a 2 ysgol arbennig. 111 o ysgolion, sy'n darparu addysg i dros 27,000 o ddisgyblion.

8. Cyfleusterau Gofal Iechyd

8.1 Bydd y cynnydd a ragwelir mewn poblogaeth a thai yn effeithio ar leoliad a darpariaeth cyfleusterau gofal iechyd. Mae diwygiadau'r GIG yn symud tuag at fodolau iechyd a gofal cymdeithasol wedi'u lleoli yn y gymuned, gan ganolbwyntio ar wasanaethau atal gwell gydag ymyriadau cynharach, mwy o ddewis i gleifion, gwneud mwy i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau a gwella mynediad at wasanaethau cymunedol a darparu mwy o gymorth i bobl ag anghenion iechyd hirdymor. Mae Polisi INF2: Cymunedau Iach, yn ceisio mynd i'r afael â'r pwyntiau hyn. Caiff y cysylltiadau rhwng iechyd a llesiant, a chynllunio, eu hadlewyrchu mewn deddfwriaeth a pholisi cynllunio cenedlaethol. Yn hyn o beth mae Polisi

Cynllunio Cymru yn ceisio darparu fframwaith ar gyfer cyflwyno cyfres o Ganlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy. Mae'r dull cyfannol hwn o gynllunio a dylunio datblygiadau a mannau yn adlewyrchu ffocws ar ganlyniadau cadarnhaol sy'n hybu ffyniant, iechyd, hapusrwydd a llesiant pobl. Mae hybu iechyd a llesiant corfforol a meddyliol i hwyluso amgylcheddau hygyrch ac iach yn adlewyrchu'r cysylltiadau hyn rhwng iechyd, llesiant a chynllunio a'r angen i adlewyrchu unrhyw effeithiau posibl a allai ddeillio o'r broses gynllunio.

8.2 Gall Asesiadau o'r Effaith ar Iechyd fod yn arf gwych wrth gynnig neu wneud penderfyniadau ar ddatblygiad newydd. Mae Asesiadau o'r Effaith ar Iechyd yn asesu effaith unrhyw newid neu ddiwygiad i bolisi, gwasanaeth, cynllun, gweithdrefn neu raglen ar iechyd y boblogaeth ac ar ddsbarthiad yr effeithiau hynny o fewn y boblogaeth, yn arbennig o fewn grwpiau bregus. Mae gwneud Asesiad o'r Effaith ar Iechyd yn cynhyrchu gwybodaeth am sut y gellir lleihau effeithiau negyddol ar iechyd ac annog cynnydd cadarnhaol mewn iechyd. Mae hefyd yn edrych ar y seilwaith presennol a pha seilwaith fydd ei angen i ddarparu ar gyfer unrhyw newidiadau.

8.3 Dylai datblygiadau newydd helpu i hyrwyddo iechyd a llesiant corfforol a meddyliol. Er mwyn helpu i hyrwyddo hyn, dylai datblygwyr ystyried y dull dilyniannol canlynol er mwyn pennu'r gofyniad ar gyfer Asesiad o'r Effaith ar Iechyd, a chwmpas posibl a chynnwys y gwaith hwn. Mae'r gofyniad hwn yn berthnasol i ddatblygiadau mawr a chaiff ei ddiffinio mewn deddfwriaeth gynllunio fel:

- Datblygiadau preswyl o 10 neu fwy o anheddau neu 0.5 hectar neu fwy;
- Darparu adeilad neu adeiladau lle bydd yr arwynebedd llawr a gaiff ei greu yn sgil y datblygiad yn 1,000 metr sgwâr neu fwy; neu
- Datblygiad a wneir ar safle sydd ag arwynebedd o 1 hectar neu fwy

8.4 Dylid dilyn y dull dilyniannol canlynol wrth ystyried yr angen am asesiad o'r effaith ar iechyd, sy'n adlewyrchu'r canllawiau a nodir yn yr Asesiad o'r Effaith ar Iechyd - Canllaw Ymarferol

- CAM 1: Sgrinio – Penderfynu a ddylid cynnal Asesiad o'r Effaith ar Iechyd
Mae'r broses sgrinio yn cymryd golwg gychwynnol ar effeithiau posibl y cynnig ar y boblogaeth leol ac unrhyw grwpiau penodol sy'n agored i niwed a ddiffinnir ynddo. Dylai dynnu sylw at unrhyw risgiau neu fuddion posibl o safbwynt iechyd ac unrhyw grwpiau y gallai hyn effeithio'n arbennig arnynt. Canlyniad sgrinio yw penderfynu a

ddylid ymgymryd ag Asesiad o'r Effaith ar Iechyd ai peidio ac, os felly, penderfynu pa fath o Asesiad o'r Effaith ar Iechyd fydd ei angen. Dylai hefyd roi esboniad o sut y daethpwyd i'r penderfyniad.

- CAM 2: Cwmpasu – Pennu'r ffocws, y dulliau a'r cynllun gwaith. Mae'r cam hwn yn cynnwys gofyn nifer o gwestiynau a gwneud nifer o benderfyniadau i sefydlu'r cylch gorchwyl, y rolau a'r cyfrifoldebau a chynllun y cytunwyd arno ar gyfer yr Asesiad o'r Effaith ar Iechyd.
- CAM 3: Gwerthuso'r Dystiolaeth – Nodi'r effeithiau ar iechyd. Dyma'r cam allweddol wrth asesu'r effaith ar iechyd. Y diben yw casglu gwybodaeth am natur, maint, tebygolrwydd a dosbarthiad posibl effeithiau'r cynnig ar iechyd. Mae hefyd yn rhoi cyfle i awgrymu ffyrdd posibl o sicrhau'r buddion iechyd gorau a lleihau'r risgiau i'r eithaf, yn enwedig i'r rheiny y gallai eu hiechyd fod fwyaf bregus neu'r grwpiau poblogaeth sydd dan fwyaf o anfantais. Mae hefyd yn rhoi cyfle i nodi ac awgrymu camau gweithredu a allai fynd i'r afael â 'bylchau' yn y cynnig neu'r cynllun.

Er nad yw Asesiad o'r Effaith ar Iechyd yn ddull ymchwil ynddo'i hun, mae'n defnyddio ystod o ffynonellau gwybodaeth a dulliau ar gyfer casglu a dadansoddi data, y bydd rheolau a gweithdrefnau methodolegol priodol yn berthnasol iddo.

- CAM 4: Adrodd ac Argymhellion - Ar ôl i'r dystiolaeth a'r data gael eu casglu, dylid datblygu set o argymhellion, wedi'u llywio gan gamau blaenorol yr Asesiad o'r Effaith ar Iechyd. Dylai'r argymhellion hyn geisio gwneud y mwyaf o unrhyw fuddion posibl i iechyd a llesiant a lleihau'r effeithiau negyddol posibl. Gallant fod yn gyfle i 'lenwi' unrhyw fylchau a nodir o fewn y cynnig ac unioni unrhyw anghydraddoldebau iechyd (neu eraill) a allai gael eu hachosi.

8.5 Mae angen i argymhellion fod:

- Yn glir a chryno
- Yn realistig
- Yn gyraeddadwy
- Yn hylaw o ran nifer
- Yn ddiuedd
- Yn adlewyrchu'r holl dystiolaeth a barn cynrychiolwyr
- Yn destun cytundeb drwy gonsensws

Dylid cyfeirio at Ganllawiau Cynllunio Atodol yr Asesiad o'r Effaith ar Iechyd a fydd yn cael eu llunio fel rhan o'r CDLI diwygiedig.

8.6 Mae'r holl gamau hyn ar waith i sicrhau bod y seilwaith angenrheidiol yn cael ei ddarparu yn yr holl ardaloedd perthnasol. Mae'r Cyngor yn cydnabod na fydd yr holl faterion iechyd a llesiant yn berthnasol i bob math o ddatblygiad, felly mae angen ymagwedd gytbwys wrth benderfynu ar gynigion datblygu lle mae materion yn ymwneud ag iechyd yn un o nifer o ystyriaethau eraill.

8.7 Mae yna dri datblygiad pwysig, ar wahanol gamau o'r broses gynllunio, o fewn y Sir a fydd yn darparu'r seilwaith iechyd angenrheidiol ar gyfer yr ardal leol. Y tri datblygiad hyn yw Pentre Awel, Canolfan Iechyd a Llesiant Cross Hands ac ysbyty Hywel Dda newydd y GIG ar gyfer Gorllewin Cymru. Nod y tair canolfan, gyda'i gilydd, yw darparu cyfleusterau a gwasanaethau sy'n hybu ac yn gwella llesiant, gan gynnwys datblygu busnes, addysg, gofal iechyd, cymorth llesiant ac ymchwil mewn gwyddorau bywyd mewn un lleoliad, a chyflwyno buddion cymdeithasol ac economaidd trawsnewidiol. Mae proses dewis safle yn mynd rhagddi ar hyn o bryd ar gyfer yr ysbyty newydd, gyda'r gwaith chwilio yn Sir Gaerfyrddin yn canolbwyntio ar Hendy-gwyn a Sanclêr.

9. Seilwaith Gwyrdd a Glas

9.1 Beth yw Seilwaith Gwyrdd a Glas? Pan fydd Seilwaith Gwyrdd a Glas wedi'i gynllunio, ei ddylunio a'i reoli'n briodol, gall ddod ag ystod eang o fuddion i bobl a bywyd gwyllt. Trwy ystyried yr amryfal swyddogaethau y gall ased Seilwaith Gwyrdd a Glas eu darparu ar yr un pryd, mae ganddo'r potensial i wella ansawdd bywyd ac iechyd trigolion, gweithwyr ac ymwelwyr yn Sir Gaerfyrddin gan leihau'n sylweddol y costau cysylltiedig i unigolion, busnesau a chyrrff cyhoeddus.

9.2 Mae'r swyddogaethau hyn y gall Seilwaith Gwyrdd a Glas eu darparu yn ffitio'n fras o dan y themâu canlynol.

9.3 Bioamrywiaeth: Gall Seilwaith Gwyrdd a Glas wella cysyllteddau rhwng ardaloedd natur presennol trwy atal y broses o ddarnio a cholli cynefinoedd a gwella cydnerthedd ecolegol. Rhaid i gynigion datblygu geisio gwarchod a gwella bioamrywiaeth ar y safle, a rhwydweithiau cynefinoedd o fewn y safle ac yn agos iddo. Dylai hyn gynnwys nodi ffyrdd o leihau'r broses o ddarnio cynefinoedd neu wrthdroi hyn, a gwella cysylltedd cynefinoedd drwy hyrwyddo

coridorau bywyd gwyllt, a nodi cyfleoedd ar gyfer creu cynefinoedd newydd neu well sy'n hyrwyddo buddion net i fioamrywiaeth.

9.4 Ymdeimlad o le: Mae ymgorffori nodweddion Seilwaith Gwyrdd a Glas mewn datblygiadau newydd yn elfen bwysig o ddull creu lleoedd Llywodraeth Cymru a gall gyfrannu at ymdeimlad unigryw o ardal neu anheddiad. Mae cadw nodweddion presennol mewn cynigion yn helpu i greu lleoedd sy'n wahanol i leoedd eraill, a gall helpu i leddfu effaith newid drwy greu ymdeimlad o barhad sy'n cydnabod hunaniaeth leol. Mae Seilwaith Gwyrdd a Glas yn rhan annatod o greu lleoedd ac felly rhaid i hyn fod yn rhan o'r broses o ddylunio datblygiadau o'r cychwyn, yn hytrach na chael ei ddefnyddio yn achos tir 'dros ben'.

9.5 Newid yn yr Hinsawdd: Gall Seilwaith Gwyrdd a Glas chwarae rhan hollbwysig mewn ymdrechion i atal, lliniaru ac addasu i newid yn yr hinsawdd, a bydd yn chwarae rhan gynyddol bwysig wrth ddiogelu ardaloedd trefol a gwledig fel ei gilydd rhag newid yn yr hinsawdd. Gall cynyddu gorchudd gwyrdd ein trefi a dinasoedd ddarparu nifer o fuddion wrth fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd. Mae'r rhain yn cynnwys dal a storio carbon, lliniaru gwres a lleihau'r perygl o lifogydd yn ogystal â lliniaru'r dirywiad mewn ansawdd aer a dŵr yn sgil newid yn yr hinsawdd. Dylai'r datblygiad geisio manteisio i'r eithaf ar y buddion hyn, gan ystyried blaenoriaethu buddion yn yr ardaloedd canlynol:

- O fewn parthau llifogydd fel y nodwyd gan Cyfoeth Naturiol Cymru, darparu capasiti ar gyfer storio dŵr mewn achos o lifogydd
- O fewn y Prif Ganolfannau, lliniaru rhag tymereddau uchel drwy gynyddu'r gorchudd canopi a defnyddio arwynebau mewn modd effeithlon i wneud y mwyaf o'r seilwaith gwyrdd a ddarperir, gan gynnwys drwy gyfrwng toeau gwyrdd a waliau gwyrdd
- Mewn ardaloedd lle mae iechyd preswylwyr ar gyfartaledd yn wael, darparu cyfleoedd i gymryd rhan mewn gweithgarwch corfforol.
- O fewn Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer, gwneud gwaith plannu addas i helpu i gael gwared ar lygryddion aer.

Bydd cynigion datblygu hefyd yn integreiddio systemau draenio cynaliadwy (SuDS) wedi'u naturioi wrth ddylunio Seilwaith Gwyrdd a Glas, a chyn belled ag y bo modd, dylent sicrhau bod y ddarpariaeth SuDS yn amlswyddogaethol

9.6 Iechyd a Llesiant: Gall Seilwaith Gwyrdd a Glas fod yn ffordd effeithiol o wella iechyd a llesiant, drwy gysylltu anheddau, gweithleoedd a chyfleusterau cymunedol a darparu manau gwyrdd a glas hygyrch o ansawdd uchel. Dylai'r datblygiad geisio sicrhau'r manteision mwyaf

posibl yn sgil y Seilwaith Gwyrdd a Glas, a lle y bo'n briodol, hyrwyddo'r defnydd cyhoeddus ohono, gan roi pwyslais ar feithrin cymunedau mwy iach. Bydd cynigion datblygu yn bodloni safonau hygyrchedd lleol, ansawdd a niferoedd ar gyfer mannau agored, ac yn cael eu cynllunio i ddiwallu anghenion y gymuned. Bydd cynigion datblygu yn cynnal ac yn gwella ansawdd a chysylltedd rhwydweithiau mynediad, gan integreiddio llwybrau teithio llesol (cysylltu gweithleoedd, ysgolion, cyfleusterau cymunedol a chanolfannau trafndiaeth gyhoeddus) a llwybrau hamdden mewn Seilwaith Gwyrdd a Glas.

9.7 Yr Economi: Gall diogelu a buddsoddi mewn Seilwaith Gwyrdd a Glas gefnogi llwyddiant economaidd a thwf cynaliadwy. Gall Seilwaith Gwyrdd a Glas ddenu mewnfuddsoddiad, gan wneud ardal leol yn fwy deniadol i fusnesau ac ymwelwyr. Gall hefyd arbed arian i ddatblygwyr gan fod gan asedau Seilwaith Gwyrdd a Glas y potensial i fodloni nifer o ofynion mewn ateb amlswyddogaethol (e.e. mannau agored a SuDS). I'r perwyl hwn, dylai'r datblygiad geisio nodi a gwella ansawdd, defnydd a natur amlswyddogaethol y ddarpariaeth Seilwaith Gwyrdd a Glas ar y safle.

10. Mannau Agored

10.1 Diogelu Mannau Agored: Yn y CDLI Diwygiedig o dan PSD7: Diogelu Mannau Agored, nodir y bydd unrhyw ddatblygiad presennol neu arfaethedig yn diogelu ac, os yn bosibl, yn gwella hygyrchedd mannau agored. Bydd cynigion sy'n arwain at golli mannau agored ond yn cael eu caniatáu:

- a) Lle dangosir bod darpariaeth sydd o leiaf o werth cyfatebol ar gael o fewn yr anheddiad, neu leoliad hygyrch addas; a,
- b) Lle na fyddai'n achosi nac yn gwaethygu diffyg mannau agored; neu,
- c) Lle byddai'r broses o ail-ddatblygu rhan fach o'r safle yn caniatáu ar gyfer cadw a gwella'r rhan fwyaf o'r cyfleuster; neu,
- d) Bod cyfraniad ariannol boddhaol tuag at ddarpariaeth digolledu yn cael ei ddarparu fel cyfleuster amgen derbyniol.

10.2 Mannau Agored Newydd: Yn y CDLI diwygiedig o dan bolisi PSD8: Darparu Mannau Agored Newydd, nodir y bydd yn ofynnol i bob datblygiad preswyl newydd o bump neu fwy o gartrefi gyfrannu at fannau agored yn unol â safonau mannau agored y Cyngor. Os na ellir bodloni'r safonau ar y safle, neu os oes digon o ddarpariaeth bresennol ar gael eisoes i wasanaethu'r datblygiad, yna ceisir swm cyfnewid lle bo'n briodol. Gall y swm hwn fynd tuag

at gynnal a chadw mannau agored presennol. Dylid cyfeirio at Bolisi INF1 mewn perthynas â rhwymedigaethau cynllunio a chyfraniadau datblygwyr.

10.3 Gyda golwg ar y ddarpariaeth Mannau Gwyrdd Naturiol, Mannau Chwarae a Mannau Agored Cyhoeddus, mae asesiad y CDLI Diwygiedig o fannau agored yn nodi'r safonau mannau agored canlynol:

Mannau Agored Cyhoeddus:

1. Dylai fod yna o leiaf 0.8ha o barciau a gerddi ar gyfer pob 1000 o'r boblogaeth
2. Dylai fod yna o leiaf 0.6ha o fannau gwyrdd amwynder ar gyfer pob 1000 o'r boblogaeth
3. Dylai pawb fod o fewn 700m i barc neu fan gwyrdd ffurfiol
4. Dylai pawb fod o fewn 480m i fan gwyrdd amwynder

Mannau Gwyrdd Naturiol:

1. Ni ddylai unrhyw berson fyw mwy na 400m oddi wrth ei ardal agosaf o fan gwyrdd naturiol (sydd o leiaf 0.5ha)
2. Dylai fod yna o leiaf un man gwyrdd naturiol o 20ha neu fwy, o fewn 2km i bob cartref
3. Dylai fod yna o leiaf un man gwyrdd naturiol o 100ha neu fwy, o fewn 5km i bob cartref
4. Dylai fod yna o leiaf un man gwyrdd naturiol o 500ha neu fwy, o fewn 10km i bob cartref
5. Dylai fod yna o leiaf 2ha o fannau gwyrdd naturiol ar gyfer pob 1000 o'r boblogaeth

Mannau Chwarae:

1. Dylai fod o leiaf 2.4ha o le chwarae ar gyfer pob 1000 o'r boblogaeth
2. Dylai o leiaf 1.6ha o'r 2.4ha fod yn gyfleusterau chwaraeon awyr agored
3. Dylai o leiaf 0.8ha o'r 2.4ha fod yn gyfleusterau chwarae i blant
4. Dylai pawb fyw o fewn 1,200m i gyfleusterau chwaraeon awyr agored
5. Dylai pawb fyw o fewn 400m i gyfleusterau chwarae i blant

11. Seilwaith Cymdeithasol

11.1 Cyfleusterau Cymunedol: Mae darparu amrywiaeth o gyfleusterau cymunedol, gan gynnwys cyfleusterau iechyd ac addysg, sy'n hygyrch i gynifer o bobl ag sy'n bosibl, yn hanfodol er mwyn sicrhau seilwaith digonol, ac yn eu tro, cymunedau cynaliadwy. Mae cyfleusterau o'r fath yn werthfawr nid yn unig o safbwynt yr amwynder y maent yn ei ddarparu, maent hefyd yn bwysig wrth greu swyddi a denu pobl i fyw mewn ardal. Mae cyfleusterau cymunedol yn cyfrannu'n sylweddol at lesiant, ansawdd bywyd, mwynhad a chynwysoldeb aneddiadau a chymunedau o fewn y Sir. Bydd cyfleusterau cymunedol yn arbennig yn chwarae rôl allweddol wrth hyrwyddo iaith a diwylliant Cymru yn ogystal â helpu i greu lleoedd cynaliadwy ac ymdeimlad o le. Sicrheir gwelliannau i gyfleusterau cymunedol a gyflenwir neu a ariennir drwy'r system gynllunio drwy gyfraniadau trwy rwymedigaethau cynllunio neu, lle bo'n briodol, trwy amodau cynllunio.

11.2 Hamdden a Chwaraeon: Mae cyfleoedd hamdden a chwaraeon yn hanfodol i hybu llesiant a chreu a chynnal cymunedau iach, felly mae'r awdurdod wedi gosod darpariaethau o fewn y CDLI Diwygiedig er mwyn sicrhau bod y cyfle i gael mynediad i'r cyfleusterau hyn ar gael i'r cyhoedd.

11.3 Mae Pentre Awel yn safle strategol sy'n arwain y byd a nodir yn y CDLI Diwygiedig. Bydd hwb llesiant yn cael ei adeiladu fel rhan o'r datblygiad, a fydd yn cynnwys canolfan hamdden, cyfleoedd chwaraeon awyr agored, cyfleoedd hamdden a gweithgareddau hyrwyddo llesiant. Bydd y cyfleusterau hyn yn hygyrch i breswylwyr presennol yr ardal yn ogystal â phreswylwyr newydd.

11.4 Mae'r CDLI diwygiedig yn hyrwyddo mynediad at gyfleoedd hamdden ffurfiol ac anffurfiol. Mae meysydd chwaraeon, rhandiroedd, parciau ac amwynderau naturiol ehangach megis dyfrffyrdd a choetiroedd yn darparu cyfleoedd ar gyfer buddion iechyd posibl ac yn ychwanegu at yr ymdeimlad o le sydd gan gymuned, yn ogystal ag integreiddio seilwaith gwyrdd yn y ffurf drefol. Er mwyn sicrhau ei bod yn hawdd i bawb gael mynediad at gyfleoedd hamdden a chwaraeon, mae'r CDLI Diwygiedig yn amlinellu paramedrau i sicrhau bod pawb yn byw o fewn 1,200m i gyfleusterau chwaraeon awyr agored ac y dylai pawb fod o fewn 700m i barc neu ardd ffurfiol.

11.5 Cymorth gyda'r iaith Gymraeg: Mae'r CDLI diwygiedig yn cydnabod bod yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru yn rhan hanfodol o wead cymdeithasol Sir Gaerfyrddin. Mae'r Gymraeg a'i diwylliant yn chwarae rhan bwysig ym mywyd cymdeithasol, diwylliannol ac

economiaidd preswylwyr Sir Gaerfyrddin a'i hymwelwyr. Mae nifer y siaradwyr Cymraeg yn Sir Gaerfyrddin yn sylweddol uwch na chyfartaledd cenedlaethol Cymru ac, oherwydd hyn, mae'n rhan sylweddol o ffabrig cymdeithasol cymunedau'r sir, gan gynnig ymdeimlad o le a hunaniaeth gref. Mae Sir Gaerfyrddin yn ei chyfanrwydd yn ardal o sensitifrwydd ieithyddol. Mae hyn yn yn golygu bod angen mynd i'r afael â rhai darpariaethau a seilwaith er mwyn diogelu a chefnogi'r iaith. Mae Polisi WL1: Yr Iaith Gymraeg a Datblygiadau Newydd yn diogelu ac yn hyrwyddo'r iaith Gymraeg. Mae'r polisi yn ei gwneud yn ofynnol i gynigion datblygu penodol gyflwyno Cynllun Gweithredu'r Iaith Gymraeg. Mae Cynllun Gweithredu'r Iaith Gymraeg yn nodi'r mesurau i'w rhoi ar waith i ddiogelu a gwella sefyllfa'r Gymraeg. Bydd angen Cynllun Gweithredu'r Iaith Gymraeg ar gyfer y cynigion datblygu canlynol ar safleoedd dyranedig:

- a) Datblygiadau preswyl o 5 neu fwy o anheddau a fydd yn unigol neu gyda'i gilydd yn darparu mwy na'r ddarpariaeth tai ddangosol a nodir ar gyfer yr anheddiad ym Mholisiau HOM1 a HOM3; neu
- b) Datblygiad preswyl o 5 neu fwy o anheddau ar safleoedd wedi'u dyrannu neu hap-safleoedd nad ydynt yn mynd i'r afael â thystiolaeth o angen a'r galw am dai a gofnodwyd mewn Asesiad o'r Farchnad Dai neu ffynonellau tystiolaeth lleol eraill sy'n berthnasol; neu,
- c) Datblygiadau adwerthu, masnachol neu ddiwydiannol â chyfanswm arwynebedd llawr o 1,000 metr sgwâr neu fwy ar arwynebedd safle sy'n fwy nag 1 hectar.

11.6 Mae'n ofynnol i gynigion ar hap-safleoedd nas rhagwelwyd ar gyfer datblygiad tai ar raddfa fawr neu ddatblygiad cyflogaeth ar raddfa fawr a fyddai'n arwain at lif gweithlu sylweddol gyflwyno Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg a fydd yn nodi sut y bydd y datblygiad arfaethedig yn diogelu, yn hyrwyddo ac yn gwella'r Gymraeg.

Bydd yn ofynnol bod cynigion nad ydynt yn gyson â dosbarthiad tai'r Cynllun (Atodiad 7) yn darparu cynllun fesul cyfnod sy'n nodi'r graddfeydd amser ar gyfer darparu'r tai a gynigir ar y safle, a dangos na fyddent yn cael effaith negyddol ar y Gymraeg na ellir ei lliniaru.

11.7 Mae'r Cynllun Gweithredu Iaith Gymraeg yn nodi'r mesurau a fydd yn cael eu cymryd i ddiogelu, hyrwyddo a gwella'r Gymraeg. Dylai'r Cynllun Gweithredu Iaith Gymraeg nodi hefyd sut y mae'r datblygiad yn cynnig gwneud cyfraniad cadarnhaol tuag at grwpiau iaith Gymraeg y gymuned. Gallai hyn, ymhlith mesurau eraill, gynnwys rhoi cymorth a chyllid i sefydliadau a chyrrff sy'n darparu gweithgareddau, cyfleusterau ac addysg ar gyfer siaradwyr a dysgwyr Cymraeg, a chymorth a chyllid tuag at ddosbarthiadau Cymraeg. Bydd yn ofynnol bod Asesiadau o'r Effaith ar y Gymraeg yn nodi effeithiau disgwylidig y

datblygiad arfaethedig ar y Gymraeg yn y Sir. Mae Canllawiau³ Cynllunio Atodol y Gymraeg yn rhoi canllawiau pellach ynghylch pryd mae angen Asesiadau o'r Effaith ar y Gymraeg, gan egluro beth yw datblygiad ar raddfa fawr, yn ogystal â sut i lunio Asesiadau o'r Effaith ar y Gymraeg.

11.8 Er y gellir rhoi cymorth i brosiectau trwy gyfraniadau ariannol, gellir ei roi trwy dulliau eraill hefyd. Bydd caniatâd cynllunio'n cael ei roi gydag amodau neu'n amodol ar gytundebau cyfreithiol i sicrhau bod y mesurau lliniaru a gwella a gynigir yn y Cynllun Gweithredu'n cael eu rhoi ar waith. Bydd canllawiau pellach ar gynnwys Cynlluniau Gweithredu laith Gymraeg yn cael eu darparu trwy Ganllawiau Cynllunio Atodol.

12. Rheolaeth Amgylcheddol

12.1 Perygl o Llifogydd – Diweddariad i TAN15 a gwaith parhaus yr Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd:

Ym mis Tachwedd 2021 ysgrifennodd y Gweinidog Newid Hinsawdd at bob Awdurdod Lleol yn cyhoeddi na fydd Nodyn Cyngor Technegol newydd rhif 15 a'r Map Llifogydd cysylltiedig ar gyfer Cynllunio yn cael eu cyflwyno tan 1 Mehefin 2023. Roedd y llythyr yn dweud ei bod yn ofynnol bod pob awdurdod cynllunio lleol yn adolygu, o fewn 12 mis, yr Asesiadau Strategol o Ganlyniadau Llifogydd ar gyfer eu hardal, naill ai'n unigol neu'n rhanbarthol.

12.2 Ym mis Rhagfyr 2021 anfonodd y Gweinidog lythyr arall at bob Awdurdod Lleol yn rhoi mwy o wybodaeth am eu disgwyliadau ynghylch y gwaith hwn. Nododd y llythyr fod Asesiadau Strategol o Ganlyniadau Llifogydd yn ddogfen allweddol ar gyfer Cynlluniau Datblygu a nododd fod disgwyl i bob Awdurdod Cynllunio Lleol hysbysu'r gweinidog erbyn diwedd Ionawr 2022 ynghylch a ydynt yn ymgymryd ag Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd newydd. Pwysleisiwyd bod gwaith Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd yn bwysig wrth lywio cynlluniau datblygu ac wrth nodi 3 chanlyniad angenrheidiol cyn i'r TAN 15 newydd ddod i rym, sef:

1. Mireinio'r Map Llifogydd ar gyfer Cynllunio,
2. Nodi piblinell o brosiectau ar gyfer rheoli perygl llifogydd ac erydiad y glannau a;
3. Datblygu dulliau polisi penodol lleol.

12.3 Mae JBA Consulting wedi paratoi Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd - Cam 1 rhanbarthol ar ran yr Awdurdodau Cynllunio Lleol canlynol yn rhanbarth y De-orllewin:

---

³ Cyngor Sir Caerfyrddin (2014), Canllawiau Cynllunio Atodol: Y Gymraeg

- Cyngor Dinas a Sir Abertawe;
- Cyngor Sir Caerfyrddin;
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot;
- Cyngor Sir Penfro;
- Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro;
- Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog

12.4 Mae'r Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd yn darparu trosolwg lefel uchel o berygl llifogydd ar draws y rhanbarth ac yn rhoi arweiniad eang i gynllunwyr, gwneuthurwyr penderfyniadau a datblygwyr. Mae'r gwaith hwn yn nodi gofynion polisi a goblygiadau posibl y TAN 15 newydd ar gyfer y rhanbarth, a lle bynnag y bo modd, yn cyfeirio datblygiadau at ardaloedd sydd â pherygl is o lifogydd.

12.5 Gwnaed gwaith pellach gan JBA ar ran Cyngor Sir Caerfyrddin i ychwanegu at yr Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd rhanbarthol. Mae'r gwaith hwn yn cynnwys asesiad lefel uchel o safleoedd i'w cynnwys o fewn y CDLI diwygiedig gan ystyried eu derbynioldeb yn erbyn profion cyfiawnhad a meini prawf derbynioldeb TAN15.

12.6 Fel rheol caiff Asesiadau Strategol o Ganlyniadau Llifogydd eu cwblhau mewn tri cham, gyda lefel gynyddol o fanylion yn ofynnol yn y dadansoddiad ar bob cam. Mae Cam 1 yn cynnwys astudiaeth gwmpasu desg sy'n asesu'r wybodaeth a'r data a gesglir gan sawl rhanddeilaid, Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC), Dŵr Cymru ac Awdurdodau Lleol, ar ardaloedd sydd mewn perygl o lifogydd. Mae Cam 2 yn adeiladu ar y wybodaeth a gasglwyd yng Ngham 1 trwy ddadansoddi'r data yn fanylach.

12.7 Mae angen Asesiadau Strategol o Ganlyniadau Llifogydd ar Gam 3 os nad oedd Cam 1 a 2 yn gallu bodloni gofynion TAN15 ar gyfer safle datblygu posibl oherwydd nad oedd data ar gael. Maent yn gofyn am ddadansoddiad manylach, technegol o fecanweithiau a chanlyniadau llifogydd a gallant fod yn gofyn am ddadansoddiad hydrolegol a/neu foddu hydrolog.

Bydd TAN15 wedi'i ddiweddarau yn dod i rym ar 1 Mehefin 2023.

12.8 Parthau Map Cyngor Datblygu, fel y'u mynegir yn TAN 15 (2004 + TAN15 Drafft wedi'i ddiweddarau): Mae'r Mapiau Cyngor Datblygu yn darparu parthau perygl llifogydd dangosol ar gyfer Cymru, yn seiliedig ar lifogydd afonol a llanwol. Mewn egwyddor, dylid annog datblygiadau arfaethedig i ffwrdd o ardaloedd lle mae'r perygl yn uwch ac yn fwy tuag

at ardaloedd lle mae'r perygl o lifogydd yn is. Lle mae datblygu mewn maes risg uchel yn hanfodol neu'n strategol bwysig ar gyfer adfywio, yna ceir amrywiaeth o brofion cyfiawnhau a amlinellir yn TAN 15 y mae'n rhaid eu bodloni i lywio penderfyniadau ynghylch a allai datblygiad penodol symud yn ei flaen.

12.9 Bydd modd datblygu cynigion mewn ardaloedd lle mae'r perygl yn uwch yn amodol ar ymchwiliad manwl drwy asesiadau o ganlyniadau llifogydd ar gyfer safleoedd penodol yn ystod y cam cais cynllunio a thrwy ddarparu mesurau lliniaru priodol.

12.10 Draeniad: Mae Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010 (Atodlen 3) yn sefydlu Cyrff Cymeradwyo Draenio Cynaliadwy mewn Cynghorau Sir ac yn ei gwneud hi'n ofynnol i ddatblygiadau newydd gynnwys nodweddion Systemau Draenio Cynaliadwy (SuDS) sy'n cydymffurfio â safonau cenedlaethol:

12.11 Yn achos yr holl ddatblygiadau newydd sy'n cynnwys mwy nag 1 tŷ preswyl neu lle mae'r ardal adeiladu'n 100 metr sgwâr neu'n fwy, bydd angen cyflwyno SuDS, sy'n dangos y cydymffurfir â safonau statudol SuDS o ran y gwaith dylunio, adeiladu, gweithredu a chynnal a chadw y systemau draenio dŵr arwyneb ar ddatblygiadau newydd.

12.12 Gall SuDS gael eu defnyddio'n effeithiol mewn ardaloedd gwledig a threfol er mwyn cefnogi ailddatblygiadau a datblygiadau newydd a lleihau'r risg o lifogydd yn sgil dŵr wyneb a chreu cyfleoedd ar gyfer gwell ansawdd dŵr, cynefinodd bio-amrywiol ffyniannus a llecynnau hamdden cymunedol newydd

12.13 Er bod y broses o gydsynio i SuDS yn rhan o drefn reoleiddio ar wahân i gynllunio, mae'r cynllun yn cydnabod pwysigrwydd ystyried SuDS yn rhan o'r cysyniad dylunio o'r cychwyn cyntaf fel rhan o ddull creu lleoedd. Yn hyn o beth, mae'r Cynllun yn cydnabod y gall SuDS gael eu defnyddio'n effeithiol mewn ardaloedd gwledig a threfol er mwyn cefnogi ailddatblygiadau a datblygiadau newydd a lleihau'r risg o lifogydd yn sgil dŵr wyneb a chreu cyfleoedd ar gyfer gwell ansawdd dŵr, cynefinodd bio-amrywiol ffyniannus a llecynnau hamdden cymunedol newydd⁴.

---

⁴ Tudalennau gwe Cyngor Sir Caerfyrddin - Systemau Draenio Cynaliadwy - <https://www.sirgar.llyw.cymru/cartref/gwasanaethaur-cyngor/cynllunio/corff-cymeradwyo-draenio-cynaliadwy-sab/#.Xi8b -RXVPY>

12.14 Ailgylchu a Rheoli Gwastraff: Fel Awdurdod Gwastraff Unedol, y Cyngor sy'n gyfrifol am gasglu a gwaredu gwastraff y Sir. Ar hyn o bryd caiff y gwaith o gasglu a gwaredu gwastraff yn y Sir ei contractio allan i CWM Environmental Ltd – cwmni teckal i'r awdurdod lleol

12.15 Fel Awdurdod Cynllunio Gwastraff, mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn gyfrifol am faterion yn ymwneud â chynllunio defnydd tir o ran y mathau canlynol o wastraff a reolir:

- Gwastraff a Gesglir gan Awdurdodau Lleol (LACW)
- Gwastraff Diwydiannol a Masnachol (I&C)
- Gwastraff Adeiladu a Dymchwel (C&D)
- Gwastraff Amaethyddol; a
- Gwastraff Peryglus

12.16 Mae'r gwaith o reoleiddio a monitro gweithdrefnau rheoli gwastraff a safleoedd yn cael ei rannu rhwng Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) a Chyngor Sir Caerfyrddin fel yr Awdurdod Cynllunio Gwastraff. Mae CNC yn gyfrifol am safonau gweithredu ar safleoedd, a'r posibilrwydd y gallent lygru'r amgylchedd. Mae'r Awdurdod Cynllunio Gwastraff yn gyfrifol am faterion rheoleiddio megis defnydd tir, colli amwynder, symudiadau traffig, terfynau amser ar gyfer gweithrediadau, proffiliau daear terfynol, adfer, ôl-ofal ac ôl-ddefnydd o safleoedd ac ati, drwy ei bolisi cynllunio a'i swyddogaethau rheoli datblygu.

12.17 Bydd angen i'r CDLI Diwygiedig sicrhau ei fod yn darparu ar gyfer unrhyw ofynion newydd, ac felly cynhelir trafodaeth agos â'r swyddogion gwastraff trefol wrth baratoi'r CDLI Diwygiedig. Er enghraifft, bydd angen i'r CDLI Diwygiedig wneud darpariaeth ddigonol ar gyfer cyfleusterau sy'n annog symud gwastraff i fyny hierarchaeth gwastraff, ac felly dylai fod yn ddigon cefnogol o safleoedd dod â gwastraff, cyfleusterau dinesig, gorsafoedd trosglwyddo gwastraff a Chyfleusterau Ailgylchu Deunyddiau.

12.18 Gwastraff a Gesglir gan Awdurdodau Lleol (LACW): Mae LACW yn bennaf yn cynnwys gwastraff y cartref a gwastraff arall a gesglir gan yr Awdurdod Casglu Gwastraff (Cyngor Sir Caerfyrddin) gan gynnwys gwastraff parciau trefol a gerddi, gwastraff glanhau traethau, rhywfaint o wastraff masnachol a diwydiannol a gwastraff yn sgil tipio anghyfreithlon. Mae gwastraff y cartref yn cynnwys gwastraff a gesglir o gartrefi (gan gynnwys gwastraff y cartref peryglus a gwastraff gardd), gwastraff o safleoedd cyfleusterau dinesig ac o safleoedd dod â gwastraff a chynlluniau casglu deunydd ailgylchadwy ar garreg y drws, gwastraff sgubo strydoedd, casglu gwastraff swmpus a chasglu sbwriel.

12.19 Fel Awdurdod Gwastraff Trefol, mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn gyfrifol am reoli'r holl LACW yn y Sir yn ddiogel a hefyd am gyflawni'r targedau ar gyfer lleihau gwastraff ac ailgylchu a nodir yn Strategaeth Wastraff Genedlaethol Cymru *Tuag at Ddyfodol Diwastraff*.

12.20 Ailgylchu a Chompostio LACW: Mae data yn yr Adroddiad Monitro Cynllunio Gwastraff (WPMR) ar gyfer Rhanbarth Canolbarth a De-orllewin Cymru 2022 yn dangos bod cynnydd cyson wedi bod mewn cyfraddau ailgylchu a chompostio yn Sir Gaerfyrddin dros y blynyddoedd. Roedd gostyngiad bach yn y gyfradd ailgylchu gyffredinol yn y cyfnodau 2017/18 a 2018/19; fodd bynnag, cyrhaeddodd yr Awdurdod y targed ailgylchu o 64% ar gyfer 2019/20 (a nodir yn Tuag at Ddyfodol Dim Gwastraff) – yr oedd hefyd wedi rhagori arno yn 2016/17.

12.21 Mae CWM Environmental Ltd yn gyfrifol am ailgylchu, trin a gwaredu gwastraff trefol a gesglir yn y Sir. Mae'r gwastraff gweddilliol a gesglir yn Sir Gaerfyrddin ar hyn o bryd yn cael ei waredu i gyfleusterau ynni o wastraff yn Ewrop gyda chyfran fach o wastraff yn mynd i safleoedd tirlenwi.

12.22 Gwastraff Diwydiannol a Masnachol: Gwastraff Diwydiannol yw gwastraff o unrhyw ffatri neu broses ddiwydiannol (ac eithrio mwyngloddiau a chwareli). Gwastraff Masnachol yw gwastraff a ddaw o safleoedd a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n bennaf ar gyfer masnach, busnes, chwaraeon, hamdden neu adloniant, ac eithrio LACW a Gwastraff Diwydiannol.

12.23 Lleolir y rhan fwyaf o ddiwydiant Sir Gaerfyrddin yn ne-ddwyrain y Sir a'r cynhyrchydd gwastraff mwyaf yw Corus yn Llanelli. Serch hynny, prin yw'r data am y ffrwd wastraff hon, ac ni cheir ffynhonnell data flynyddol barhaus. Cynhaliwyd yr Astudiaeth ddiwethaf o wastraff diwydiannol a masnachol ar ran Cyfoeth Naturiol Cymru yn 2018 a'i chyhoeddi yn 2020.

12.24 Roedd Astudiaeth 2018 yn ymdrin â data fesul rhanbarth yn hytrach na mynd i lawr i lefel awdurdodau lleol. Nododd yr adroddiad, o gymharu â'r astudiaeth gynharach ar wastraff diwydiannol a masnachol a gynhaliwyd yn 2012, ar lefel Cymru gyfan roedd yna newid ystadegol arwyddocaol yng nghyfanswm y gwastraff diwydiannol a masnachol a gynhyrchwyd yng Nghymru; fodd bynnag, nid oedd y gostyngiad cyffredinol hwn yn ddigon i gyrraedd y targedau gostyngiad yn Tuag at Ddyfodol Diwastraff. Nid oedd y canlyniadau'n dweud yn bendant a oedd y cynnydd yn swm y gwastraff a baratowyd i'w aildefnyddio, ei ailgylchu a'i

gompostio gan y sectorau Diwydiannol a Masnachol gyda'i gilydd yn 2018 yn arwyddocaol yn ystadegol o gymharu â 2012.

12.25 Fodd bynnag, roedd canlyniadau'r arolwg yn dynodi fod y gostyngiad yn swm y gwastraff a anfonwyd i Safleoedd Tirlenwi gan y sectorau Diwydiannol a Masnachol gyda'i gilydd yn ystadegol arwyddocaol o gymharu â 2012 ac felly roedd gostyngiad wedi digwydd, ac roedd y targed Tuag at Ddyfodol Diwastraff ar gyfer 2019/20 wedi'i gyrraedd.

12.26 Gwastraff Adeiladu a Dymchwel: Gwastraff Adeiladu a Dymchwel yw gwastraff sy'n deillio o adeiladu, atgyweirio, cynnal a chadw a dymchwel adeiladau, gan gynnwys ffyrdd. Yn bennaf, mae'n cynnwys bric, concrid, rwbél, isbridd ac uwchbridd, ond gall hefyd gynnwys pren, metel a phlastigion.

12.27 Ni cheir ffigurau dibynadwy ar gyfer Sir Gaerfyrddin ac mae'n anodd amcangyfrif tunelleddau. Mae gan Sir Gaerfyrddin ardal drefol fawr o amgylch Llanelli a Dyffryn Aman lle ceir prosiectau adeiladu. Fel rhan o weithrediadau'r Cyngor ei hun, defnyddir peiriannau mathru symudol a sgriniau yn aml yn nepo Glanaman er mwyn aildefnyddio deunydd ymylfeini ar lwybrau troed a gweithgareddau eraill lle nad oes gofyn am ddeunydd ffordd o safon uchel. Cymerir rhywfaint o wastraff adeiladu a dymchwel o gartrefi ymhob un o ganolfannau Ailgylchu Gwastraff y Cartref y Cyngor, a derbynnir swmp mawr o wastraff cartref a gwastraff adeiladu a dymchwel masnachol mewn llawer o orsafoedd trosglwyddo.

12.28 Fel yn achos gwastraff Diwydiannol a Masnachol, a nodir uchod, ni chedwir data ar wastraff Adeiladu a Dymchwel yn flynyddol. Cynhaliwyd astudiaethau yn ysbeidiol, a'r ddiweddaraf yw arolwg o wastraff Adeiladu a Dymchwel a gynhyrchwyd yng Nghymru ar gyfer y flwyddyn galendr 2012 a gynhaliwyd gan CNC ar ran Llywodraeth Cymru.

12.29 Roedd Astudiaeth 2012 yn ymdrin â data fesul rhanbarth yn hytrach na mynd i lawr i lefel awdurdodau lleol. Roedd y gyfradd o ran paratoi ar gyfer aildefnyddio, ailgylchu ac adennill deunydd arall ar gyfer y gwastraff Adeiladu a Dymchwel a gynhyrchwyd yn rhanbarth De-orllewin Cymru yn 67% yn 2012. Gellir cymharu hyn â thargedau Llywodraeth Cymru i gynyddu'r gwaith paratoi ar gyfer aildefnyddio, ailgylchu ac adennill deunydd arall i leiafswm o 70% erbyn 2015/16 a 90% erbyn 2019/20. Er bod y canlyniadau yn dangos bod y sector Adeiladu a Dymchwel ar y trywydd iawn i gyflawni'r targedau hyn, mae diffyg data ers 2012 yn ei gwneud hi'n anodd gwneud cymariaethau mwy diweddar.

12.30 Gwastraff Amaethyddol: Gwastraff Amaethyddol yw gwastraff sy'n cael ei gynhyrchu ar safleoedd amaethyddol o ganlyniad i weithgaredd amaethyddol. Daeth rheoliadau gwastraff amaethyddol newydd i rym yn 2006. Mae pob gwastraff amaethyddol heblaw am dail a slyri (pan y'u defnyddir fel gwrtait) yn dod o dan y rheoliad hwn (rhoddir sylw i'r eithriadau hyn ym Mil Amaethyddiaeth (Cymru) 2022 sydd i ddod).

12.31 Mae gan Sir Gaerfyrddin ardaloedd gwledig sylweddol iawn. Serch hynny mae data cywir yn brin (yn lleol neu'n wir yn genedlaethol) ar gyfer y symiau a'r mathau o wastraff amaethyddol a gynhyrchir, manylion gwaredu, aildefnyddio ac ailgylchu'r gwastraff. Mae hyn yn creu rhwystr ar gyfer nodi targedau priodol i'r sector gyflawni ymrwymadau *Tuag at Ddyfodol Diwastraff* a datblygu camau gweithredu ar gyfer y sector. Yn sgil hyn, nid yw'n bosibl amcangyfrif graddfeydd cyffredinol aildefnyddio, ailgylchu, adennill ynni na thirlenwi.

12.32 Er gwaethaf prinder data ar wastraff amaethyddol, mae'n werth nodi bod prosiect newydd ar droed yn Sir Gaerfyrddin sydd â'r nod o leihau gwastraff fferm. Yn llywio'r prosiect mae campws amaethyddol Coleg Sir Gâr yn y Gelli Aur a Power & Water, cwmni o Abertawe sy'n arbenigo mewn triniaethau dŵr electrocemegol. Mae'r prosiect wedi cael arian gan Lywodraeth Cymru, a bydd yn defnyddio technoleg arloesol â chysyniad sydd wedi ei brofi i leihau llygredd dŵr ac aer i leihau cyfaint cyffredinol slyri hyd at 80%.

12.33 Gwastraff Peryglus: Mae Gwastraff Peryglus yn cwmpasu amrywiaeth eang o ddeunyddiau gwastraff sy'n cyflwyno lefelau gwahanol o berygl i iechyd pobl a'r amgylchedd. Ym mis Gorffennaf 2004 fe wnaeth Rheoliadau (Cymru a Lloegr) Tirlenwi wahardd yr arfer o gyd-waredu gwastraffoedd peryglus a gwastraff nad yw'n beryglus yn yr un safle tirlenwi gan gyflwyno'r gofyn i wastraff peryglus gael ei drin cyn iddo fynd i safle tirlenwi. Yn 2005 nododd Rheoliadau Gwastraff Peryglus (Cymru a Lloegr) a Rheoliadau'r Rhestr Wastraffoedd (Cymru) fod nifer cynyddol o wastraffoedd yn cael eu hystyried yn 'berylus', gan gynnwys monitorau cyfrifiaduron, setiau teledu a rhywfaint o offer trydanol ac electronig gwastraff, tiwbiau fflworoleuol, a phlaladdwyr.

Tabl 1.3 Sgil-gynhyrchion gwastraff peryglus yn Sir Gaerfyrddin

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gwastraff Peryglus (Tunelli)	10,785	11,316	13,111	11,194	11,422	12,716	14,908	15,337	9,673	19,729

Ffynhonnell: Adroddiad Monitro Cynllunio Gwastraff ar gyfer Canolbarth a De-orllewin Cymru 2022

12.34 Mae maint y gwastraff peryglus a gynhyrchir yn Sir Gaerfyrddin (fel yn rhanbarth Canolbarth a De-orllewin Cymru yn gyfan gwbl) wedi aros yn weddol gyson dros y blynyddoedd diweddar, gyda rhai amrywiadau. O ran rheoli'r gwastraff hwn, canfu adroddiad a luniwyd fel tystiolaeth ar gyfer Cynllun y Sector Casglu, Seilwaith a Marchnadoedd (CIMSP) fod gan Gymru lawer iawn o gyfleusterau ar gyfer casglu a storio deunyddiau gwastraff peryglus dros dro - 168 o gyfleusterau, a bod gan y Sir hefyd amrywiaeth eang o weithfeydd trin cemegol, ffisegol a ffisiocemegol gyda chapasiti cyfunol o tua 1.8 miliwn o dunelli.

12.35 Yn fwy diweddar, cyhoeddodd yr Adroddiad Monitro Cynllunio Gwastraff ar gyfer Canolbarth a De-orllewin Cymru (2022) fod achosion o symud gwastraff peryglus o Dde-orllewin Cymru i Loegr yn ystod yr 8 mlynedd diwethaf wedi bod yn weddol gyson, tra gwelwyd gostyngiad cyffredinol, gan gynnwys gostyngiad blynyddol, ym maint y gwastraff peryglus o Gymru yn mynd i safleoedd tirlenwi yn Lloegr rhwng 2013 a 2020 (ni cheir Safleoedd Tirlenwi Gwastraff Peryglus yng Nghymru).

Ceir rhagor o wybodaeth am Reoli Gwastraff ac Ailgylchu yn y Papur Pwnc Gwastraff (2019).

13. Seilwaith Cyfleustodau

13.1 Dŵr a Dŵr Gwastraff: Mae dŵr yn adnodd hynod werthfawr ac mae materion fel llygryddion, atal llifogydd, dŵr daear a diogelu a gwella ecosystemau dyfrol i gyd yn faterion pwysig i'w hystyried. Mae'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr (2000/60/EC) yn nodi'r gofynion mewn perthynas â'r amgylchedd dŵr a dylid rhoi ystyriaeth lawn i'w chynnwys.

13.2 Gall llygredd dŵr ddod o un ffynhonnell, neu o nifer o ffynonellau megis dŵr ffo amaethyddol a threfol. Mae'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr wedi rhoi'r cyfle i weithio gyda sefydliadau partner, yn enwedig Cyfoeth Naturiol Cymru, i gydnabod yr angen i wella'r

amgylchedd dŵr cyfan a hyrwyddo'r defnydd cynaliadwy o ddŵr er budd pobl a bywyd gwyllt fel ei gilydd. Mae Cynlluniau Rheoli Basn Afon wedi'u paratoi sy'n nodi amcanion a safonau amgylcheddol, a rhaglen o fesurau ar gyfer eu cyflawni.

13.3 Mae Dŵr Cymru yn gyfrifol am gyflenwi a thrin dŵr yn y Sir. Mae Dŵr Cymru yn parhau i ateb y galw cynyddol am wasanaethau carthffosiaeth drwy fecanweithiau deddfwriaethol a rheoleiddiol, a buddsoddiad mewn cyflenwi/galw fel y nodir yn y Rhaglen Rheoli Asedau. Bydd buddsoddiad y Rhaglen Rheoli Asedau yn cefnogi twf ac adfywiad yn y dyfodol. Caiff gofynion adnoddau dŵr Sir Gaerfyrddin eu bodloni'n gyfan gwbl gan Dŵr Cymru, ac mae'r sir wedi ei lleoli o fewn system defnydd cysylltiol Tywi (Parth Adnoddau Dŵr Tywi). Mae Cynllun Rheoli Adnoddau diweddaraf Dŵr Cymru yn rhagfynegi y bydd gan Barth Adnoddau Dŵr Tywi gyfenwadau dros ben drwy gydol cyfnod y CDLI Diwygiedig, yn seiliedig ar y cynnydd o 14.6% a ragfynegir mewn niferoedd aelwydydd yn Sir Gaerfyrddin rhwng 2014 a 2039, a chynnydd o 82,751 i 89,532 rhwng 2018 a 2033. Mae'r rhagolwg twf cyffredinol hwn yn fwy na'r twf y darperir ar ei gyfer yn y CDLI Diwygiedig.

13.4 Bydd y Cyngor yn parhau i weithio gyda Chyfoeth Naturiol Cymru a Dŵr Cymru ac ymgynghori â hwy ynglŷn â chynigion datblygu fel y bo'n briodol. Bydd y Cyngor hefyd yn ymgynghori â Chyfoeth Naturiol Cymru ynglŷn â chynigion datblygu yng nghyffiniau coridorau afonydd ac aberoedd. Dylai darpar ddatblygwyr ofyn am gyngor a chydsyniad Cyfoeth Naturiol Cymru pan fo hynny'n briodol. Os yw'r cynigion yn ymwneud â phrif afon neu gwrs dŵr cyffredin, dylai'r gofyniad am glustogfa briodol sy'n ffinio â'r ddwy dorlan gael ei ymgorffori mewn unrhyw gynigion er mwyn diogelu ac annog bioamrywiaeth leol.

13.5 Ffosffadau mewn Ardaloedd Cadwraeth Arbennig Afonol (ACA). Ym mis Ionawr 2021 cyhoeddodd Cyfoeth Naturiol Cymru dargedau newydd i leihau lefelau ffosffad mewn afonydd mewn Ardaloedd Cadwraeth Arbennig ledled Cymru.

13.6 Roedd yr adolygiad yn dilyn tystiolaeth newydd gan y Cyd-bwyllgor Cadwraeth Natur y gallai tywydd cynhesach a sychach, a ragwelir o ganlyniad i newid yn yr hinsawdd, leihau llif afonydd yn ystod yr haf ac felly cynyddu crynodiadau ffosffad. Mae hefyd yn seiliedig ar dystiolaeth newydd ynghylch effeithiau niweidiol ffosffadau ar rywogaethau ac ecosystemau dŵr.

13.7 Ar hyn o bryd, mae dros 60% o'r cyrff dŵr yng Nghymru yn methu'r targedau llymach, a gofynnir i awdurdodau cynllunio lleol Cymru gymryd mwy o gamau i atal yr amgylchedd rhag dirywio ymhellach. Mae'n golygu bod yn rhaid i unrhyw gynigion ar gyfer datblygu o fewn

dalgyloedd afonydd ACA - yn enwedig y rhai a fydd yn cynyddu cyfaint neu grynodiad y dŵr gwastraff - brofi bellach na fydd y dyluniad yn cyfrannu at gynyddu lefelau ffosffad.

13.8 Yn Sir Gaerfyrddin, mae Afon Teifi, Afon Tywi, Afon Gwy ac Afon Cleddau wedi'u dynodi'n ardaloedd cadwraeth arbennig afonol. Ar hyn o bryd mae Afon Teifi, Afon Gwy ac Afon Cleddau yn methu targedau Cyfoeth Naturiol Cymru. Er bod Afon Tywi yn rhagori ar ei thargedau, prin yw'r hyblygrwydd.

13.9 Bydd gan ddatblygiadau yn agos at yr afonydd hyn gapasiti cyfyngedig o bosib i gysylltu â'r system garthffosiaeth gyhoeddus a rhaid dod o hyd i atebion eraill a fydd yn bodloni'r targedau newydd, naill ai drwy fod yn niwtral o ran ffosffad neu wella lefelau ffosffad

13.10 Bydd datblygiad wedi'i leoli fel y gall gael ei wasanaethu'n dda gan seilwaith sy'n bodoli eisoes neu sydd wedi'i gynllunio. Bydd hyn yn golygu gwneud y mwyaf o ddefnyddio'r seilwaith presennol neu ystyried sut y gellir cydlynu'r ddarpariaeth seilwaith yn effeithiol i gefnogi cynlluniau datblygu. Rhoddwyd sylw i'r materion hyn wrth baratoi'r CDLI diwygiedig, gan weithio ar y cyd â CNC a Dŵr Cymru, mae'r strategaeth ofodol yn canolbwyntio datblygiadau mewn ardaloedd a wasanaethir gan waith trin dŵr gwastraff sydd â chyfyngiadau ffosfforws ar yr hawlenni a'r gallu i dyfu.

13.11 Gwaredu Dŵr Wyneb Gwaith Trin Dŵr Gwastraff Llanelli: Bydd cynigion sy'n draenio i Waith Trin Dŵr Gwastraff Llanelli ac sy'n cael eu diffinio fel rhai mawr o dan Erthygl 2 o Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Gweithdrefn Rheoli Datblygu) (Cymru) 2012 yn ddarostyngedig i ofyniad ar gyfer gwaredu swm mesuradwy o ddŵr wyneb o'r system garthffosiaeth gyfun fel y nodir yn y Canllawiau Cynllunio Atodol ar gyfer Cilfach Tywyn. Ceir rhai pryderon y gall datblygiadau newydd yn nalgylch Gwaith Trin Dŵr Gwastraff Llanelli arwain at risg o ddirywiad yn ansawdd dŵr Safle Morol Ewropeaidd Bae Caerfyrddin a'r Aberoedd. Mae hyn oherwydd bod y rhan fwyaf o'r systemau carthffosiaeth yn ardal Gwaith Trin Dŵr Gwastraff Llanelli yn rhai cyfun (lifoedd dŵr wyneb a dŵr budr).

13.12 Tra bod Dŵr Cymru wedi cadarnhau bod yna gapasiti digonol yng Ngwaith Trin Dŵr Gwastraff Llanelli i gyflawni'r twf a nodir yn y Cynllun hwn, mae hefyd wedi gofyn ei bod yn ofynnol i ddatblygiadau perthnasol yn nalgylch Gwaith Trin Dŵr Gwastraff Llanelli gymryd camau lliniaru i gael gwared ar ddŵr wyneb o'r system fel rhan o'r broses o roi'r caniatâd cynllunio.

13.13 Ceir pryder y gall cyflwyno dŵr budr ychwanegol arwain at orlwytho'r Gwaith Trin Dŵr Gwastraff, yn ogystal â chynyddu amlder yr arllwysladau o garthffosiaeth storm fydd yn gorlifo allan i Fae Caerfyrddin a'r Aberoedd yn ystod glaw sylweddol. Gall y materion hyn arwain at lifogydd lleol hefyd.

13.14 Paratowyd Canllawiau Cynllunio Atodol Cilfach Tywyn i ddarparu canllawiau penodol mewn perthynas ag ystyried cynigion datblygu perthnasol sydd wedi'u lleoli yn nalgylch Gwaith Trin Dŵr Gwastraff Llanelli.

13.15 Cynhaliodd Dŵr Cymru asesiad ar ein rhan ynglŷn â Llif Tywydd Sych i'r safleoedd Gwaith Trin Dŵr Gwastraff a ph'un a oes unrhyw ormodiant yn y safleoedd Gwaith Trin Dŵr Gwastraff ledled y Sir. Llif Tywydd Sych yw'r llif dyddiol cyfartalog i Waith Trin Dŵr Gwastraff yn ystod cyfnod heb law.

13.16 Mae'r asesiad wedi tynnu sylw at y ffaith y disgwylir gormodiant mewn Llif Tywydd Sych mewn 6 Gwaith Trin Dŵr Gwastraff ledled y Sir. Mae'r 6 yn cynnwys Parc y Sblot yng Nghaerfyrddin, Cross Hands, Llannant, Talacharn, Pencader a Phentywyn. Gyda golwg ar y gormodiannau hyn, bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn gosod cydsyniadau newydd ar Dŵr Cymru, a bydd yn rhaid i Dŵr Cymru ymgymryd â chynlluniau 'ansawdd' yn y safleoedd Gwaith Trin Dŵr Gwastraff hyn er mwyn bodloni'r cydsyniadau newydd. Mae hon yn broses weddol safonol ar gyfer Dŵr Cymru.

13.17 Trydan: Mae'r Grid Cenedlaethol yn gweithredu'r system drawsyrnu trydan genedlaethol ledled Prydain Fawr. Rôl cwmnïau dosbarthu lleol yw dosbarthu trydan i gartrefi a busnesau. Mae Western Power Distribution (WPD) yn gyfrifol am sicrhau bod trydan yn cael ei ddosbarthu i gartrefi a busnesau ledled y Sir.

13.18 Mae'n bwysig sicrhau bod capasiti digonol yn bodoli nawr ac ar gyfer y dyfodol, felly er mwyn diwallu unrhyw anghenion bydd yr awdurdod yn gweithio'n agos gyda Western Power Distribution i sicrhau bod y darpariaethau yn eu lle.

13.19 Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod targedau ynni adnewyddadwy ar lefel genedlaethol. Un o'r targedau hyn yw y dylai Cymru gynhyrchu 70% o'r trydan y mae'n ei ddefnyddio o ynni adnewyddadwy erbyn 2030. Felly, mae'n bwysig bod yr Awdurdod Lleol yn cadw'r targed hwn mewn cof wrth ddarparu'r seilwaith angenrheidiol ar gyfer dyraniadau newydd a phresennol.

13.20 Gall y galw am lwythi trydan fod yn broblem sy'n codi wrth gyflwyno datblygiadau newydd. Yn sgil cyflwyno polisi CCH2 – Pwyntiau Gwefru Cerbydau Trydan yn y CDLI diwygiedig ceir posibilrwydd y bydd y galw yn cynyddu. Yn sgil cyflwyno datblygiadau newydd daw'r galw am fwy o drydan, ac mae WPD wedi cydnabod meysydd posibl lle bydd angen seilwaith newydd neu estynedig i ateb y galw am lwythi. Dangosodd eu canlyniadau y gellid bodloni'r galw yn eithaf rhwydd mewn aneddiadau llai, ac mai yn yr aneddiadau mwy yn unig y mae angen gwneud y rhan fwyaf o'r gwaith seilwaith. Mae'r ardaloedd hyn yn cynnwys Rhydaman, Porth Tywyn, Caerfyrddin, Cross Hands a Llanelli. Mae WPD wedi cydnabod y bydd Rhydaman, Porth Tywyn, Cross Hands a Llanelli yn gofyn am seilwaith newydd neu estynedig yn ôl y gofyn, er mwyn ateb y galw newydd. Cydnabyddir bod yna gyfyngiadau yng Nghaerfyrddin o ran y galw am lwythi felly mae'n bosibl y bydd angen eu diweddarau ryw bryd yn ystod cyfnod y cynllun.

13.21 Band Eang a Thelathrebu: Bydd y Cyngor yn gweithio gyda'r diwydiant telathrebu a'r rheoleiddiwr cyfathrebu Ofcom i gynyddu mynediad i fand eang tra-chyflym dibynadwy, lle cynnau diwifr a gwell argaeledd ffonau symudol i'r holl breswylwyr a busnesau, gan eu cynorthwyo (lle bo'n briodol) wrth gyflawni eu cynlluniau buddsoddi i fynd i'r afael ag unrhyw ddiffygion seilwaith.

13.22 Rhaid i ddatblygiadau newydd o bwys gael eu gwasanaethu gan gysylltiad band eang cyflym a dibynadwy â'r safle. Dylai datblygiadau llai ddarparu mynediad at y cysylltiad cyflym mwyaf hyfwr yn ogystal â phibellau ychwanegol ar gyfer cysylltiad ffeibr i'r adeilad yn y dyfodol neu ddarpariaeth arall. Dylid nodi bod BT Openreach a darparwyr eraill yn cynnig cysylltiad band eang tra-chyflym ar gyfer pob datblygiad newydd, naill ai'n rhad ac am ddim, neu fel rhan o bartneriaeth wedi'i chyd-ariannu gan gynnwys partneriaethau wedi'u hariannu gan y gymuned. Bydd cysylltiad ffeibr i'r adeilad yn cael ei ddarparu yn rhad ac am ddim i ddatblygiadau tai gyda chant o anheddau neu fwy. Gallai datblygiadau sy'n llai na hyn orfod darparu cyfraniadau i sicrhau cysylltiad ffeibr i'r adeilad neu byddant yn cael cysylltiadau copr am ddim.

13.23 Mewn cyfran fach o achosion, na fydd band eang ar gael mewn datblygiadau newydd oherwydd eu bod mewn lleoliad gwledig iawn. Mae'r polisi felly'n cynnwys y posibilrwydd o ddarparu swm o arian i gyfrannu tuag at ateb arall. Fodd bynnag, lle bynnag y bo modd dylai'r ateb gynnwys bod y datblygiad yn gwneud y darpariaethau angenrheidiol ar gyfer seilwaith ar y safle er mwyn hwyluso'r gwelliannau. ■ Bydd darparu band eang cyflym a dibynadwy i

ardaloedd gwledig yn dod â mwy o gyfleoedd i'r ardal a allai, yn ei dro, hybu'r economi wledig ac arallgyfeirio economaidd.

Atodiad 1

Noder: Dogfen waith ddrafft sy'n cael ei gwneud ar gyfer gwybodaeth yn unig ar y 2il cam adneuo yw hon. Bydd newidiadau pellach yn cael eu gwneud i gwblhau'r Atodiad cyn mabwysiadu'r Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig a thu hwnt.

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
PrC1/h8 - Llansteffan Road	1.597	Residential	50	
<p>Site Description</p> <p>Located within Johnstown, to the East of Carmarthen, the site used to be the location of the former Queen Elizabeth Maridunum Comprehensive School, the school has since been demolished and the land restored. The site lies directly adjacent to Carmarthen Leisure Centre and is currently vacant grassland that is not in active use for recreational purposes. It lies within close proximity to Queen Elizabeth High School and Rhyd y Gors School. The site is accessed from Llansteffan Road, which runs along the western side of the site. An existing residential area is situated opposite the site. A public footpath lies to the East of the site, which is in turn bounded by an embankment to the flood plain of the river Towy. The river Towy has been designated as a Site of Special Scientific Interest.</p>				
<p>Key Site Issues & Constraints</p> <ul style="list-style-type: none"> • The proposed development site is approximately 20m from Afon Tywi SAC. • Potential for Construction/operational phase impacts on water quality due to run off. • May present risks to otter that may be in the area. • Footpath next to site. • Superficial sand and gravel deposits cover a small part of the site. 				
<p>Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contribution to Open Space provision • Contribution to Education • AHOM1 – 12% Affordable Housing • Surface Water Drainage 				
<p>Key Supporting Information Requirements:</p> <ul style="list-style-type: none"> • N/A 				

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
PrC1/MU1 - West Carmarthen	70	Residential	700	

Site Description

Identified as a strategic site in the adopted LDP, the West Carmarthen site continues to be identified as a mixed use site for a variety of uses including residential, education, amenity/recreation, employment and community facilities. Located on the western edge of Carmarthen, the site forms an important gateway to the town. It is predominantly agricultural land and undulating in nature. The site is bounded by the small hamlet of Travellers Rest in the west, the A40 to the south and Jobswell Road to the east. Trinity St Davids University and Yr Egin lie to the north-east of the site.

A Development Brief has been adopted for the site in order to ensure a comprehensive and integrated development is undertaken on the site. Since the adoption of the Brief in 2010, the link road has been completed and houses have been completed on the southern side of the site. The Council along with partners, landowners and housebuilders have invested time and resources into delivering this site over recent years.

Key Site Issues & Constraints

- Likely exceedance at Parc Y Splott WWTW
- Tawelan Brook and flood risk;
- Conservation Area;
- Archaeological and Historic environment.
- Special Areas of Conservation; and,
- Highways and access

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Carmarthen West Link Road – the link road traverses from Travellers Rest on the A40 into the new academic and media quarter at College Road.
- Affordable Housing
- Open Space Provision – Not known at present time
- New Primary school

Key Supporting Information Requirements:

- N/A

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
PrC1/MU2 - Pibwrlwyd	34.7	Mixed Use	249	
<p>Site Description: The site is located within an area dominated by employment, retail and educational facilities. It is a large, mixed-use allocation that is situated at a strategic location to the south of Carmarthen and directly south of Parc Pensarn. Coleg Sir Gars Pibwrlwyd Campus lies within the site boundaries. The topography of the site is largely flat, slightly sloping in places, and is greenfield, most of the land is made up of former farmland. The A48 follows the Eastern boundary and the A484 follows the Western boundary, both roads lead directly to Pen-sarn Roundabout. The proposed use for the site is for a mix of potential uses, including residential, education and commercial uses consisting of offices and light industrial.</p>				
<p>Key Site Issues & Constraints</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proximity to A48 – highway considerations • Proximity to Afon Tywi Special Area of Conservation (SAC) • Relative proximity to Carmarthen Bay and Estuaries SAC • Likely exceedance at Parc Y Splott WWTW 				
<p>Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Education Facilities – Contribution £372,000 • Recreational and Formal play areas • Possible need for a grade separated junction at Bolahaul bridge • Drainage attenuation • Public Open Space provisions • 20-25% Affordable Housing in accordance with policy AHOM1 				
<p>Key Supporting Information Requirements:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Transport Assessment • Noise Management Plan • Air Quality Assessment • Ecological Appraisal • Phase 1 Habitat Survey 				

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
PrC2/h3 - Parc y Strade, Llanelli West	0.99	Residential	94	Completed

Site Description:

PrC2/h3 - Parc y Strade Llanelli West, is the remaining aspect of current LDP site GA2/h2 Former Stradey Park. The site is located within the urban area of Llanelli, close to the town centre which lies to the east and the Millennium Coastal Park which lies directly to the south. Beyond the area of housing abutting the site to the west lies Ysgol Y Strade, a secondary school and a part of Carmarthenshire College. The M4 motorway lies to the north-east of the town and is accessed via the A4138 road which joins the motorway at Junction 48. The site occupies the area of the former Stradey Park rugby stadium along with several practice pitches and associated car park, offices and other land to the east of the stadium. The site area also incorporates a smaller area of vacant land, formerly utilised for industrial use and containing various derelict buildings.

Key Site Issues & Constraints

Development has been completed

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Contribution to Open Space provision
- Contribution to Education
- Flood Risk mitigation
- Affordable Housing

Key Supporting Information Requirements:

Development has been completed

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
PrC2/h15 - Maesarddafen Road / Erw Las, Llwynhendy	2.117	Residential	94	

Site Description:

The application site is located to the south east of Llanelli Town Centre and falls within the development boundary of Llanelli. The site lies along the southern end of Maes-Ar-Ddafen Road and lies immediately adjacent to Parc Y Scarlets Stadium, a little further West you have Parc Pemberton Retail Park. The A484 runs right along side the site, which gives easy access to Gowerton, Forrest Fach and Swansea.

Key Site Issues & Constraints

- The site contains a number of drainage ditches within the site and along the boundaries. These ditches will need to be retained with appropriate offsets or culverted.
- Sensitive design is needed due to some areas being adjacent to existing residential developments.
- Several underground pipelines cross the site.
- There are four mine entries with offset distances that fall in and around the .
- Potential presence of shallow workings.
- Existing topography / ground levels are likely to change.
- Noise from the A484 will need to assessed and mitigated at a detailed stage.

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Green and Blue Infrastructure.
- Drainage.
- Children's play areas.
- Formal and informal open space.
- Public footpath tends to flood – provision should be made to protect the footpath from future flooding.

Key Supporting Information Requirements:

- N/A

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
PrC2/h19 - Genwen, Bryn ¹	8	Residential	240	

Site Description:

The site is located off Genwen Road on the eastern fringe of Llanelli and approximately 1.5km west of the Loughor estuary. The site measures approximately 8ha in total, with about two thirds of the land to the north of Genwen Road and the remainder situated south of the road. The site comprises five field parcels of varying sizes (largest c.2.7ha, smallest c.0.25ha) containing species-poor semi-improved grassland previously grazed by horses and enclosed by unmanaged hedgerows/scrub lines. There are a small number of mature trees within the site, confined to the field boundaries, and the walls of a derelict farmhouse close to the centre of the site just north of the road.

Key Site Issues & Constraints

- Contaminated Land – General Quarrying
- Genwen Road and Pendderi Road in need of improvements
- Diversion of existing water main
- Retention of the existing public rights of way that cross/border the site

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Improvements to Active Travel
- Waste Management
- Improvements to the public sewerage system
- Highways and public transport improvements – Contribution £295,000
- Educational Facilities – Contribution £204,000
- Public Open Space – Contribution £240,000
- Surface Water Drainage Improvements – Contribution £50,000
- 20% on site Affordable Housing in accordance with policy AH1

Key Supporting Information Requirements:

- Transport Assessment
- Drainage Strategy Report
- Environmental Statement
- Ecological Appraisal
- Hydraulic Modelling Assessment
- Habitat and Protected Vertebrate Species Survey
- Mining Investigation Desk Study
- Design Statement
- Noise Management Plan
- Phasing Plan
- Landscape Plans
- Site Waste Management Plan

¹ Important to note that a number of the evidential issues referenced will have already been accounted for as part of the planning application, with the issues addressed and overcome. Application number: S/15702
[Planning Application: S/15702 \(force.com\)](https://force.com/planning-application/S/15702)

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
PrC2/h22 - Cwm y Nant, Dafen ²	8.5	Residential	280	
<p>Site Description: The Cwm y Nant site is a large housing allocation on the east side of Llanelli in Dafen and was former green field farmland. The site is located a short distance away from Trostre Retail Park. Large employment areas are within walking distance, areas like Dafen Industrial Park, Dyfed Steels and Dafen Trade Park. North West of the site lies Dafen Park, Prince Phillip Hospital, Dafen Primary School, Bryngwyn Secondary School and Ysgol Y Felin.</p>				
<p>Key Site Issues & Constraints</p> <ul style="list-style-type: none"> • Site is divided into small fields with significant treed hedgerows between the fields. • Southern and Western boundaries adjoin neighbours. Treatment should be carefully considered • Site slopes downwards to a low point with varying gradients through out the site • Overhead powerlines start at the electricity sub station. They will have to be diverted • A medium pressure gas main crosses the northern part of the site • Low pressure gas mains to be diverted • Various underground coal mining features • Various surface water and foul sewers in the smaller parcel to be considered • Bat roost capabilities • Badger sett on site • Potential Surface Water Flood Risk • Proposed accesses to increase traffic through existing residential area – issues of safety 				
<p>Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drainage attenuation area • Community Play Area • On site Public Open Space • Affordable Housing 				
<p>Key Supporting Information Requirements:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hydraulic Modelling Assessment • Coal Mining Risk Assessment • Arboricultural Report • Desk Based Archaeology Report • Drainage Strategy • Environmental Site Assessment • Transport Assessment 				

² Important to note that a number of the evidential issues referenced will have already been accounted for as part of the planning application, with the issues addressed and overcome. Application number: S/40692
[Planning Application: S/40692 \(force.com\)](https://force.com/planning-application/S/40692)

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
PrC2/h23 - Dafen East Gateway ³	5.4	Residential	150	
<p>Site Description: The Dafen East Gateway site is a large housing allocation on the east side of Llanelli. The site is located a short distance away from Trostre Retail Park on former green field farmland. Large employment areas adjacent, areas like Dafen Industrial Estate, Dyfed Steels and Dafen Trade Park. The allocation is located directly on the A4138, a busy road that connects the M4 and Trostre Retail Park.</p>				
<p>Key Site Issues & Constraints</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potential surface water flood risk; • Flood risk; • Ecology • Amenity (safeguard neighbouring residential areas); • Surface water and sewerage discharges; • European and / or International sites. • Trees • Contaminated Land • Air Quality • European Protected Species – Dormice, Bats • Historic coal mining features and hazards 				
<p>Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potential need for improvements to the roundabout on the A4138 • AHOM1: 25% Affordable Housing • Open space / play space provision (Contribution or on site provision) • Contribution towards Education: £378,000 				
<p>Key Supporting Information Requirements:</p> <ul style="list-style-type: none"> • N/A 				

³ Important to note that a number of the evidential issues referenced will have already been accounted for as part of the planning application, with the issues addressed and overcome.
Application number: PL/04082 [Planning Application: PL/04082 \(force.com\)](https://force.com/planning-application/PL/04082)

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
SeC3/h4 - Land at Former Dinas Yard	2.703	Residential	71	

Site Description:

The proposed site comprises of a former commercial yard with large, abandoned warehouse building set off the eastern flank of Pembrey Road. The site is bordered by a network of undeveloped field enclosures set off the eastern and northern perimeters, and covered mainly in areas of semi-improved pasture. Off the northern perimeter lies the remains of a railway embankment, which is now a public footpath leading for several hundred metres north-east to Stockwell Lane. The site is approximately 2.7ha with the existing buildings and yard at Dinas Yard taking up about 50% of the site area.

Key Site Issues & Constraints

- Contaminated Land
- Japanese Knotweed
- General Ecology and Biodiversity
- Drainage
- Trees/hedgerows
- Dormouse

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Green and Blue Infrastructure
- Sustainable Drainage System
- 7.5% of dwellings to be constructed as Affordable Dwellings
- Commuted sum towards Education (dependant on pupil yield)
-

Key Supporting Information Requirements:

- Preliminary Risk Assessment
- Detailed scheme for the investigation and recording of contamination for the site
- Remediation Strategy
- Air Quality Assessment
- Scheme for the mitigation of dust
- Noise Management Plan
- Ecological mitigation, management, enhancement and monitoring plan

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
SeC4/h1 - Gwdig Farm ⁴	4.193	Residential	105	

Site Description:

The site is located in Burry Port. The site is irregular in shape and occupies an area of approximately 4.21 hectares. The boundaries of the site are defined by Pwll Road to the south, an existing access road and some residential development to the west, mainly undeveloped land with some individual residential properties to the north and an existing property and a former quarry to the east. The former Goodig Hotel building, which is now derelict, lies to the northeast of the main site area and is accessed via a small road which crosses the site from Pwll Road.

Key Site Issues & Constraints

- Greater Horseshoe Bats identified immediately adjacent to the application site
- Coal Authority – Development High Risk Area
- TPO/S2
- Contaminated Land
- History of coal mining in the area
- Sight is situated on a slope

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Improvements to educational facilities in the local area – Contribution £66,000
- On Site Active Travel Provision
- Water Supply – DCWW
- WWTW – Llanelli
- Play and Open Space
- 20% on site Affordable Housing in accordance with policy AH1

Key Supporting Information Requirements:

- Arboricultural Report
- Clean Water Hydraulic Modelling Assessment
- Response Note to Active Travel Plan
- Engineering Strategy Report
- Site Investigation Report
- Site Plot Specific Proof Drilling
- Pre-Application Consultation Statement
- Transport Statement Assessment
- Air Quality Assessment
- Supporting Letter
- Bat Survey
- Design and Access Statement
- Noise Impact Assessment
- Ecological Appraisal
- Transport Statement
- Supplementary Site Investigation Report

---

⁴Important to note that a number of the evidential issues referenced will have already been accounted for as part of the planning application, with the issues addressed and overcome. Application number: S/36993
[Planning Application: S/36993 \(force.com\)](#)

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
SeC4/h2 - Burry Port Harbourside ⁵	5.7	Residential	364	

Site Description:

The Burry Port Harbourside site is a large residential allocation. The Millennium Coastal Path follows the southern boundary of the site and two areas of green space are located on the southern and eastern boundary. A new Royal National Lifeboat building has recently been erected a short distance away from the site. The site in it's existing form compromises of brown field land and storage buildings. The sites are located off the B4311 and bounded by the Amcanu industrial site and Silver Terrace to the north the lake to the east

Key Site Issues & Constraints

- Contaminated Land – Old factory site
- Close proximity to Burry Port Harbour a Grade II Listed Structure
- Surface Water Removal
- Existing buildings within site curtilage

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Llanelli WWTW – No Issue
- Active Travel Provisions
- Existing vehicular access to be removed and replaced by a new access
- Improvements to local school facilities
- General improvements to local highways.
- Surface Water Drainage
- Contribution of £300,500 towards education
- Contribution of £60,000 towards the Safe Routes in the Community Scheme. The Safe Routes in the Community Scheme aims to create safe formal crossing points and reduced vehicle speeds. This will improve linkages with the existing town centre and integrate the harbour side developments.
- £580,000 estimated contribution towards public realm works including open space
- £137,500 conservation and enhancement of offsite brownfield habitat
- 20% Affordable Housing in accordance with policy AH1

Key Supporting Information Requirements:

- PARAMICS Model Forecasting Report
- Ecological Mitigation Strategy
- Habitat Regulations Screening Report
- Habitat Mitigation Report
- Welsh Language Linguistic Statement
- Drainage Strategy Supplementary Report
- Planning Statement
- Ground Investigation and Remediation Strategy
- Protected Species and Botanical Report
- Heritage Desk-based Assessment
- Noise Assessment
- Flood Consequence Assessment
- Design and Access Statement
- Bat Survey Report
- Transport Assessment
- Visual Assessment
- Ecological Appraisal and Reptile Report
- Water Quality in the Loughor Estuary
- Air Quality Assessment

⁵ Important to note that a number of the evidential issues referenced will have already been accounted for as part of the planning application, with the issues addressed and overcome. Application number: S/30678
[Planning Application: S/30678 \(force.com\)](#)

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
Sec5/h2 - Awel y Mynydd ⁶	4.518	Residential	100	

Site Description:

The site is located to the north of existing residential development in the settlement of Pembrey, approximately 1.75km to the north west of the town of Burry Port in Carmarthenshire. The site extends to an area of approximately 4.67 ha (11.6 acres). It is surrounded on three sides by existing residential development, with existing housing to the south along the A484 Dan Lan Road / Gwscwm Road, to the east along the Heol y Mynydd and to the west of Garreglwyd. A tree lined public right of way runs along the northern boundary of the site. Open countryside. The site currently comprises pasture land and rises gently from the south west to the north-east.

Key Site Issues & Constraints

- Retention of Public Right of Way that borders the site
- Listed Building, close proximity
- TPO's
- Attenuation Pond x2
- Batter Slope
- Northern boundary adjoins Special Landscape Area (SLA)

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Public Open Space
- Active Travel Provisions
- Water Supply - DCWW
- Highway improvements
- Kidwelly WWTW – No issues
- 10% Affordable housing in accordance with policy AH1

Key Supporting Information Requirements:

- Landscape Specification and Management Plan
- Tree – Technical Note
- Drainage Technical Note
- Ecological Appraisal
- Transport Assessment
- Heritage Impact Statement
- Planning Statement
- Design and Access Statement
- Environmental Statement
- Welsh Language Action Plan
- Dust Emission Control Plan
- Site Waste Management Plan
- Habitat Regulations Assessment
- Environmental Impact Assessment
- Drainage Development Impact Assessment
- Air Quality Assessment Report
- Construction Noise Assessment and Noise Management Scheme
- Design and Access Statement
- Heritage Statement
- Bat and Reptile Assessment
- Ecological Mitigation and Management
- Ecological Walkover Survey
- Travel Plan Strategy Document
- Tree Survey, Arboricultural Assessment and Constraints Report
- Archaeological Appraisal
- Travel Plan Strategy Document
- Construction Method Statement & Drainage Construction Method Statement

⁶ Important to note that a number of the evidential issues referenced will have already been accounted for as part of the planning application, with the issues addressed and overcome. Application number: PL/03649
[Planning Application: PL/03649 \(force.com\)](https://force.com/planning-application/PL/03649)

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
SeC7/h3 - Golwg Yr Afon	2.285	Residential	50	

Site Description:

The site is situated at a central location within the settlement of Llangennech, adjacent to existing residential areas. It can be accessed via Heol Morlais and through the estate of Golwg Yr Afon. The site's position is a logical one for the expansion of the residential built form in this part of the settlement.

Key Site Issues & Constraints

- Trees and Hedgerows
- TPO's
- Semi improved grassland
- Sandstone deposits
- Coal at surface

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Affordable Housing
- Green and Blue Infrastructure
- Open Space provision

Key Supporting Information Requirements:

- N/A

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
SeC8/h1 - Ffos Las ⁷	9	Residential	159	

Site Description:

The Ffos Las site is a large residential allocation, the site was formerly part of a larger allocation that has since been partly built out, the remaining areas have been kept in allocation. The Ffos Las Site lies adjacent to the villages of Trimsaran to the north-east and Carway to the south-west. Trimsaran is a former mining village, located on the B4308 between Llanelli and Kidwelly. The whole of the Ffos Las site lies on a former opencast, covering an area of 246 hectares. The site has been transformed over the years to make it suitable for development. The site lies close to a number of leisure facilities, including the adjacent Glyn Abbey Golf Club, the Machynys Peninsula Golf and Country Club in Llanelli and the Championship Ashburnham Golf Course near Burry Port.

Key Site Issues & Constraints

- Indian (Himalayan) Balsam invasive species found on site
- Enhancing habitats along the Morlais “Ecological” diversion corridor
- Historical activity of mining and opencast work

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Community Facilities – Contribution £200,000
- Trimsaran WWTW Improvements – Contribution £150,000
- New highway infrastructure installed to serve the Ffos Las racecourse site
- 15% on site Affordable Housing in accordance with AH1

Key Supporting Information Requirements:

- Welsh Language Impact Assessment
- Transport Assessment
- Environmental Statement
- Design and Access Statement
- Viability Appraisal
- Ecological Reassessment
- Travel Plan

⁷ Important to note that a number of the evidential issues referenced will have already been accounted for as part of the planning application, with the issues addressed and overcome. Application number: W/20882
[Planning Application: W/20882 \(force.com\)](https://www.force.com/planning-application/w/20882)

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
SeC8/h3 - Golwg Gwendraeth ⁸	6.1	Residential	141	

Site Description:

The site comprises an irregular shaped piece of land made up of a number of fields to the north of the existing Ffos Las Racecourse and to the south of the built out residential development. The Ffos Las development site lies adjacent to the village of Trimsaran and to the north-east and Carway to the south-west. The former mining village of Trimsaran is located between Llanelli and Kidwelly along the B4308, 6 miles from Llanelli and 13 miles from Carmarthen. The Afon Morlais follows the northern boundary of the site. This site ties in with the larger Ffos Las development.

Key Site Issues & Constraints

- Ecology – Reptiles
- Trees
- Drainage
- Historic coal mining features and hazards
- Flooding
- Highways improvement

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Affordable Housing
- Open Space provision
- Green and Blue Infrastructure
- £200,000 community contribution
- Contributions made as part of the original application for the wider Ffos Las development.
- SuDS
- Afon Morlais buffer zone
- Highways and access improvements

Key Supporting Information Requirements:

- Reptile Mitigation Strategy
- Landscape & Ecology Management Plan
- Ecological Reappraisal
- Outdoor Lighting Report
- Arboricultural Impact Assessment
- Landscape Design Scheme
- Ecology Buffer Plan

⁸Important to note that a number of the evidential issues referenced will have already been accounted for as part of the planning application, with the issues addressed and overcome. Application number: PL/03790
[Documents for reference PL/03790: Public Access \(msapproxy.net\)](#)

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
PrC3/h11 - Land east of Carmarthen Road	1.885	Residential	60	

Site Description:

The site comprises part of the former West Tip site which was identified as a mixed use allocation in the Carmarthenshire LDP 2006-2021. The site was identified as Cross Hands West (GA3/MU1) in the LDP and allocated to accommodate a mix of residential use, retail, health care, community facilities and amenity. A significant proportion of site GA3/MU1 has already been developed. The site is positioned between the A48 dual carriageway to the east, Cross Hands to the south and Cefnithin to the north. The development of the site has necessitated a new road traversing between Heol y Parc to the north and Heol Llandeilo to the south.

Site PrC3/h11 is allocated for residential use, and has full planning consent for 60 dwellings (planning ref. S/39436). The data collected on housing completions for the Annual Monitoring Report in 2022 indicated that 49 of the dwellings had been completed, and the remaining 11 were under construction.

Key Site Issues & Constraints

- Information to come

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Information to come

Key Supporting Information Requirements:

- N/A

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
PrC3/h13 - Land at Heol Cae Pownd ⁹	2.1	Residential	135	

Site Description:

Formerly part of a larger allocation, the Land at Heol Cae Pownd site is located North of the newly built retail park, Maes Yr Eithin and to the East of the local secondary school, Maes Y Gwendraeth. The allocation also lies north of the proposed Community Health and Wellbeing Centre. Adjacent to the site is the A48 Trunk Road that leads West to Carmarthen and South to the M4.

Key Site Issues & Constraints

- Previous mining activity on site
- Close proximity to A48 Trunk Road – Noise pollution and traffic volumes
- Gwendraeth Fawr watercourse flows through centre of site
- Caeau Mynydd Mawr SPG
- Busy Bus access to Ysgol Maes Y Gwendraeth School adjacent
- Likely Cross Hands WWTW Exceedance

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- £300,000 – Commuted Sum
- 10% Affordable housing in accordance with AH1
- Highways
- Utilities

Key Supporting Information Requirements:

- Marsh Fritillary & Reptile Mitigation Strategy
- Noise and Vibration Assessment
- Transport Assessment
- Design and Access Statement
- Landscape Specification & Management Plan
- Cultural Heritage Impact Assessment
- Water Quality and Drainage Assessment
- Japanese Knotweed Eradication Strategy
- Environmental Statement
- Landscape and Visual Impact Assessment
- Habitats Regulations Assessment
- Flood Risk Assessment
- Ecological Impact Assessment
- Desk Study Report
- Air Quality Assessment

⁹ Important to note that a number of the evidential issues referenced will have already been accounted for as part of the planning application, with the issues addressed and overcome. Application number: S/23696

[Planning Application: S/23696 \(force.com\)](https://www.force.com/planning-application/S/23696)

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
SeC15/h1 - Land to north of Dan y Crug	3.26	Residential	61	

Site Description:

A flat, green field site on the eastern edge of the settlement of Llandovery, adjacent to the main A40 (Brecon Road). The site has been allocated for housing for a number of years and constitutes the only sizeable allocation for a settlement which is heavily constrained by flood risk areas.

Key Site Issues & Constraints

- Flood Risk – site lies adjacent to identified DAMs C2 and National Flood zone 3 areas;
- Phosphates - Lies within the catchment of the River Towy Special Area of Conservation (SAC);
- Conservation / ecology – located close to the River Towy Special Area of Conservation (SAC);
- Minerals Safeguarding Area – Sand & Gravel and Sandstone underlie the site.

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- £93,143 – upgrading and maintenance of existing Open Space / Play Provisions
- 12 Affordable dwellings

Key Supporting Information Requirements:

- Design and Access Survey
- Biodiversity Report
- Flood Risk Assessment
- Tree Survey and Landscaping Proposals
- Drains, Mains Services and Ground Conditions Report
- Transport Assessment Report
- Code for Sustainable Homes (CSH) Report

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
SeC18/h1 - Adjacent to Britannia Terrace	2.653	Residential	60	

Site Description:

The site is located on the Pwlltrap side of St Clears, the A4066 Tenby Road passes along the southern boundary of the site and provides the principle point of access for the site. Immediately to the south there are a series of residential properties that front the A4066. To the north there are fields backing onto the access road between Pwlltrap and St Clears. To the east the boundary backs onto the existing dwellings and the St Clear 'Business Park' and to the west the adjacent land use is agricultural. The site is bounded mostly by mature hedgerows and native trees.

Key Site Issues & Constraints

- Trees and Hedgerows
- The site is not located within 400m of a play space provision

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- WwTW reinforcement
- Developer Contributions (costs not yet known)
- AHOM1: 20% Affordable Housing
- Green and Blue Infrastructure
- Open Space provision

Key Supporting Information Requirements:

- N/A

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
SeC18/h3 - Land adjacent to Cefn Maes	4.227	Residential	100	

Site Description:

Located on the Northern boundary of St Clears, the site lies directly adjacent to the Cefn Maes residential site. The site benefits from being a short distance away from the A40, allowing for ease of access to Whitland, and Carmarthen. St Clears town centre is also located only 500m down the road from the site, this highlights the sites sustainable location. The site is currently classified as a greenfield site and has no relevant planning history.

Key Site Issues & Constraints

- Site is adjacent to a water course. Potential for effects on CBEEMS including on water quality by pollution run-off during the construction phase and contamination impacts on water quality during operation.
- The proximity of the site to a water course may present risks to otter that may be in the area.
- Sand and Gravel Deposits
- The site is not located within 400m of a play space provision.

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- AHOM1: 20% Affordable Housing
- Green and Blue Infrastructure
- Developer Contributions (costs not yet known)
- Active Travel provision
- WwTW reinforcement work

Key Supporting Information Requirements:

- N/A

Site Allocation Name / Ref	Site Size (ha)	Allocation Type	Total Units	Phasing Tranche
SeC19/h3 – Gerddi Lingfield ¹⁰	1.4	Residential	57	

Site Description:

The site comprises of the south western part of a large undulating grazing field enclosure, which is some 2.74 hectares in size. The field lies directly behind residential properties, the garden boundaries of which are abutting the field. The site lies within a semi-rural developed part of the town, with the B4238 south and the A40 to the north.

Key Site Issues & Constraints

- Arboricultural impact
- Watercourse runs through centre of site

Key Infrastructure and Policy Requirements (including broad costs where known):

- Green and Blue Infrastructure
- Open Space provision
- Archaeologically sensitive area
- £148,400 Education Contribution

Key Supporting Information Requirements:

- Ecological Survey and Report
- Biodiversity Survey and Report
- Design and Access Statement
- Landscape Scheme

---

¹⁰ Important to note that a number of the evidential issues referenced will have already been accounted for as part of the planning application, with the issues addressed and overcome. Application number: W/17567
[Planning Application: W/17567 \(force.com\)](#)